

Upraviteljsko: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Izdatništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica: Novo mesto, Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti, Cor. Post. No 11-3113
IZKljučno ZASTOPSTVO za oglašje iz Kr.
Italije in tuzemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izbaja vsak dan razen ponedeljke
Naročnina: ena mesečno Lir 18,-
za izposojnino po Lir 22,80
Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5, telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24
Rokopisi se ne vračajo
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Attività di artiglierie sul fronte egiziano

Un forte attacco di aerei in picchiata sull'aeroporto di
Halfa

Il Quartier Generale delle Forze Armate
comunica in data di 23 settembre 1942-XX
il seguente bollettino di guerra n. 849:
Moderata attività di artiglierie sul fronte
dell'Egitto.
In combattimento sono stati abbattuti
dalla caccia germanica due apparecchi bri-
tannici dei quali uno nel cielo africano e

l'altro al di sopra di Creta.

A Bengasi un'incursione nemica ha cau-
sato qualche danno e alcune vittime.
Nostre formazioni di aerei in picchiata
hanno attaccato con bombe dirompenti e
incendiarie l'aeroporto di Hal Far.
Dalle operazioni di guerra della giornata
un nostro velivolo non ha fatto ritorno.

La sconfitta inglese nel deserto

L'osai di Gialo è situata in pieno Sahara,
circa 400 km a sud di Bengasi, sulla pista
che conduce a Cufra. Il suo possesso, se pur
non ha mai esercitato notevole influenza
sulle operazioni svolgentisi lungo la diret-
trice litoranea, appunto a causa della sua
distanza dalla costa, ha tuttavia un inegua-
bile valore in quanto Gialo controlla una
delle più importanti carovaniere che attra-
versano il deserto africano. Il suo presidio
è stato investito all'alba del 16 corrente da
importanti forze motorizzate avversarie
provenienti dal Sahara libico. L'iniziale at-
tacco urtava contro la resistenza delle no-
stre truppe e veniva decisamente respinto;
ciò obbligava il nemico a schierare tutti i
suoi mezzi ed a battere intensamente il for-
tino con le artiglierie. Nel combattimento
interveneva prontamente l'aviazione del-
l'Asse che, prodigandosi in ripetute audaci
azioni a bassa quota, immobilizzava e di-
struggeva buon numero di automezzi ne-
mici. La lotta, nonostante la sproporzione

di forze è continuata per più giorni, ma
tutti i tentativi avversari si infrangevano
contro la salda brillante difesa del nostro
presidio. Immediate disposizioni erano frat-
tanto prese dai comandi superiori ed una
nostra colonna meccanizzata muoveva ce-
lermente alla volta dell'oasi. Superando dif-
ficoltà assai gravi con sforzi e volontà
ammirevoli, la colonna giungeva ieri matti-
na in prossimità del campo di battaglia;
cioè era sufficiente perché il nemico abban-
donasse ogni proposito offensivo e, sfuggen-
do al combattimento si ritirasse rapida-
mente verso sud. Sulle formazioni avver-
sarie in ripiegamento gli aviatori italiani
e germanici hanno continuato le impetue-
se azioni di mitragliamento e di spezzamen-
to infliggendo loro nuove sensibili perdite.
La medaglia d'argento al valore militare,
concessa sul campo, ha meritatamente pre-
miato il comandante del presidio di Gialo
il quale ha animato con l'esempio il valo-
roso comportamento dei suoi soldati.

Topniško delovanje na egiptskem bojišču Močan napad strmoglavnih letal na letališče Halfa

Glavni stan italijanskih oboroženih sil je
objavil 23. septembra naslednje 849. vojno
poročilo:

Zmernejše topniško delovanje na egipt-
skem bojišču.

V bojih v zraku so nemški lovci sestrelili
dve britanski letali in sicer eno v zraku

Angleški poraz v puščavi

Zelenica Džalo je v Sahari okrog 400 km
južno od Bengazije ob cesti, ki pelje v
Kufro. Posed te zelenice je pozitivne vred-
nosti, v koliko Džalo nadzoruje eno izmed
najvažnejših karavanskih poti, ki prepre-
čajo arabske puščavo, čeprav ni nikoli znato
eno vplivala na operacije vzdolž obale prav
zaradi svoje oddaljenosti od obale.

Posadka v zelenici Džalo je bila napade-
na ob zori 16. t. m. z močnimi nasprot-
nimi motoriziranimi silami, ki so prišle iz
libijske Sahare. Pričetni napad se je od-
bil ob odporu naših čet. Napad je bil od-
ločno odbit, kar je sovražnika prisililo, da
je moral postopiti vsa svoja sredstva in
močno obstreljevati utrdbico s topništvom.
V borbo je takoj poseglo letalstvo ozi. ki je
z drznimi ponovnimi akcijami v nizkem
poletu onesposobilo in uničilo precejšnje
število sovražnih motornih sredstev. Bitka
se je kljub nesorazmerni sil nadaljevala
tri dni, toda vsi nasprotnikovi poizkusi so
se razbili ob trdni odlični obrambi naše
posadke.

Vrhovna poveljstva so takoj ukrenila
vse potrebne in ena od naših motoriziranih
kolon je naglo krenila proti zelenici. Po
premaganju precejšnjih naporov je ko-
lona dospela večeraj zjutraj v bližino boji-
šča. To je zadostovalo, da je sovražnik
opustil vse ofenzivne namere ter se je
odtegnil borbi in se naglo umaknil proti
 jugu. Italijanski in nemški letalci so na-
daljevali silne akcije obstreljevanja in raz-

nad Afriko, drugo pa nad Kreta.
V Bengaziju je sovražni letalski napad
povzročil nekaj škode in nekaj žrtev.
Oddelki naših strmoglavnih letal so z ru-
šilnimi in zažigalnimi bombami napadli le-
tališče Halfa.

Z vojnih operacij večerajšnjega dne se
eno naše letalo ni vrnilo.

preševanja proti umikajočim se nasprot-
nikovim skupinam in so jim zadali nove
obutne izgube. Srebrna kolajna za voja-
ško hrabrost, podeljena na bojišču, je bila
zaslužena nagrada poveljniku posadke Dža-
loa, ki je z vgladom vzdolž obale svoje vo-
jake k hrabremu zadržanju.

Letalski napadi na angleške topniške postojanke

Berlin, 23. sept. d. Na egiptskem bojišču
je nemško letalstvo v ponedeljek razvilo
zelo veliko aktivnost. Kakor javljajo iz
nemškega letalskega poveljništva, so nem-
ška bojna in bombniška letala izvršila zelo
učinkovit napad na britanske topniške po-
stojanke severno od El Alamejna. Sovra-
znike postojanke so nemška letala obsu-
la s točo rušilnih bomb vseh kalibrov in
izločila večje število sovražnikovih topni-
ških baterij iz borbe. Sovražnik je utrpel
izredno težke izgube materiala in moštva.
Druge skupine nemških letal so istočasno
usmerile svoje napade na kolone sovraž-
nikovih motornih vozil na oskrbovalnih
cestah v puščavi. Direktni bombni zadet-
ki so večje število sovražnikovih vozil za-
žgali odnosno razbili in poškodovali. V le-
talskih borbah, ki so se razvile v teku te
akcije nad puščavo, so nemška lovka le-
tala sestrelila britansko letalo tipa »Hurri-
cane«.

Nadaljnje prodiranje na Kavkazu

Nove nemške osvojitve v središču Stalingrada — 25 sovjetskih tankov
uničenih pri Voronežu — Bombardiranje sovjetskih železnic pri Rževu

Iz Hitlerjevega glavnega štana, 23. sept.
Vrhovno poveljništvo nemške vojske je
objavilo danes naslednje poročilo:

Na področju Kavkaza so se nadaljevali
naši napadi kljub močni sovražnikovi
obrambi. Pred nekim kavkaškim pristani-
ščem sta bila z bombnim zadetkom poško-
dovana plavalčji dok in tovarna ladja
srednje velikosti.

Boji za Stalingrad in okrog njega se na-
daljujejo z nezmanjšano srčnostjo. V sre-
dišču mesta je bil kljub hudi nasprotni
obrambi zavzet nadaljnji teren. Sovražni-
kovi protinapadi so se izjalovili.

Severnozapadno od Voroneža je izgubil
sovražnik v hudih obrambnih borbah 23
tankov.

Nezadržno nemško prodiranje v Stalingradu

Berlin, 23. sept. d. K večerajšnjemu nem-
škemu vojnemu poročilu pripominjajo v
pristojnih nemških vojaških krogih o po-
ločaju na vzhodnem bojišču, da nemške
čete nezadržno prodirajo zmerom globlje
v stalingrajsko mesto. V borbah, ki so se
razvijale v ponedeljek, so nemške čete
osvojile več nadaljnjih dobro utrjenih hi-
šnih blokov. Pri tem je prišlo do ogorče-
nih bojov moza proti možu, v katerih so
nemške čete zlomile najtrdovalnejši so-
vražnikov odpor. V teh bojih je bilo ujetih
nadaljnjih več sto sovjetskih vojakov, ki
so uvideli nemiselnost nadaljnje odpo-
ra in odložili orožje. Na ta način se nem-
ške čete prebijajo zmerom dalje skozi Sta-
lingrad, osvajajoč v napornih borbah po-
slopje za poslopjem. V mestu obkoljene
sovjetske čete, ki nimajo več nikake mo-
žnosti, da bi se izmotale in nemškega ob-
kolitvenega obroča, pa se na večini točk
stalingrajskega področja še zmerom obup-
no bore, hkratu pa nadaljujejo na več toč-
kah razbremenilne napade. Posebno šte-
vilni so ti napadi proti jeklenemu nemške-
mu obkolitvenemu obroču še zmerom na
severnem delu mesta. Navzile močni pod-
pori vseh vrst sovražnikovega orožja pa
so se ti razbremenilni napadi po vrsti iz-
jalovili. Iz borbe je bilo izločenih v tem
odseku stalingrajskega bojišča nadaljnjih
28 sovjetskih tankov.

Na južnem delu vzhodne fronte so nem-
ške čete v kolenu reke Tereka zavzele me-
sto Majkopsko jugovzhodno od Prohladnaja.
Zavzeta strateško važna sovražnikova po-
stojanka je bila zelo močno utrjena z glo-
boko razloženim sistemom sovražnikovih
utrd in vsakovrstnih obrambnih na-
prav proti tankom. Nemške čete so mo-
rale prodreti ta utrbeni sistem, preden so
lahko vdrle v mestne ulice, ki si jih po-
stopno očistile sovražnikovih obrambnih
gnezd.

Poizkus izkrcanja sovražnikovih čet se-
vernozapadno od Novorojska smatrajo v
merodajnih nemških vojaških krogih kot
obupen sovražnikov poizkus ponovne osvo-
jitve poslednjega porabnega oporišča za
sovjetsko črnomorsko brodogradnjo. Izkre-
valni poizkus so nemške čete gladko zavrnile.

V srednjem odseku vzhodnega bojišča
se kakor doslej nadaljujejo sovražnikovi
protinapadi v precejšnjem obsegu. V bliž-
ni Rževa in Voroneža napada sovražnik s
posebno močnimi silami, toda brez uspeha.
V protinapadu je bil sovražnik ponovno
vržen na izhodiščne položaje. V obramb-
nih borbah nemških čet je v tem odseku
ponovno zelo učinkovito sodelovalo nem-
ško letalstvo.

Jugovzhodno od Ilmenskega jezera so
bili zabeleženi nadaljnji napadi sovjetskih
čet na nemške postojanke.

Ogromne sovjetske izgube v Stalingradu

Ankara, 23. sept. d. Po poročilih s sta-
lingrajskega bojišča je po nekaj anevih
deležja, ki je vse bojno področje okrog
Stalingrada izpremenilo v močvirja in bla-

lasti s svojim sodelovanjem, je red vedno
popoln. Položaj pa je seveda drugačen
tam, kjer je — kakor se je to zgodilo v
Ljubljanski pokrajini, čeprav je tu zelo
majhen odstotek prevratnikov — a zelo
velik odstotek sokrivcev. Ali večji del teh so-
krivcev vodi to po svoji volji ali pa nehoti.
Treba pa je pribrati čisto in golo resnico,
da je bilo sokrivcev brez števila; bili so
skriti, kjer se ni moglo niti sumiti, in ta
zarota se je svoj čas smatrala za mojstr-
sko delo političnega graditeljstva.

Pri takem stanju stvari je bilo težko
najti osebo, ki bi ti lahko dala kako jam-
stvo lojalnosti. In če si jo našel, ti je za-
piranje brž poplačala z zahrbtnostjo. Ako
si prijel takega človeka in mu dejal:
»Glej, ako se hoče obdržati red z običaj-
nimi sredstvi, je treba, da vsaj en del
Slovenec, ne pa, da samo izjavlja, da ni
bojnikov, ne pa, da samo izjavlja, da ni
nič skupnega z njimi.« ti je ta modri
človek odgovoril: »To ne more biti, Slo-
venec se ne more postaviti proti Slove-
nu.«

V tem tudi mi lahko vidimo nekaj ne-
razumljivega in občudovanja vrednega.
Toda to je tudi točka, kjer se začne ne-
spoznavati. Red bi bil gotovo vzdržal z
nekoliko dobre volje tudi s slovenske stra-
ni. Toda sedaj ne smemo pozabiti, da je
takrat, ko je bilo še čas, večina pričako-
vala od nereda nekaj drugega kakor bolj-
ševisko zablodo. Zato se lahko čisto upra-
vičeno trdi, da je večina hotela nered in
ga prenašala že tedaj, ko še nihče ni su-
mil, da bodo od tega imeli korist edino
prevratni življi. Ako tedaj kdo danes
vpraša, kje je red, imamo pravico, da mu
pravimo, da je pozabljen ali pa zloben.
Nihče ni imel večjega interesa, da se

V srednjem in severnem odseku fronte
so se uspešno nadaljevale lastne krajevne
napadalne akcije. Močni letalski oddelki
so podnevi in ponoči z uničujočim učinkom
obmetavali z bombami skladišča rezerv in
železniške zveze okrog Rževa.

Ob obali Ribiškega polotoka so močni
oddelki bojnih letal napadli važno sovjets-
ko oporišče. V letalskih bojih so nemški
in finski lovci na visokem severu brez last-
nih izgub sestrelili 19 sovražnih letal.

Ob obali Rokavskega preliva so bila me-
d poletj slabih angleških sil sestreljena 4 so-
vražna letala.

V južni Angliji so obmetavala podnevi
lahka nemška bojna letala z bombami tež-
kega kalibra vojaško važne cilje. Pri Do-
vru so bili sestreljeni trije zaporni baloni.

Ške strani objavili uradno, da so v ogor-
čenih spopadih nad mestom rumunska lov-
ska letala v zadnjih dneh dosegla 22 zmag.
Neka rumunska letalska eskadra je pose-
gla v veliko borbo s sovražnikovim letal-
stvom in pri lastnih izgubah samo dveh
aparatur sestrelila 22 sovjetskih letal.

Napadi na sovjetske železnice

Rim, 23. sept. s. Iz vojaškega vira poro-
čajo, da so nemška bojna letala v noči na
22. septembra napadla neko letališče se-
vernozapadno od Moskve. Nastali so veliki
požari. Nadaljnji napadi so bili izvedeni
preteklo noč na važne železniške proge, po
katerih se dovažajo oskrba boljševoim v
zaledje srednjega odseka fronte. Bombe so
zadele in hudo poškodovale dva transport-
na vlaka in 6 lokomotiv, ko so iz vagonov
razlagali strelivo in druge vojne potreb-
ščine.

Nemški tisk o sposobnostih italijanskega vojaka

Nemški, 22. sept. s. Srečanje z nekim
sicilskim vojakom v prednji postojanki na
fronti ob Donu je dalo nekemu nemškemu
vojnemu dopisniku povod za poveljeva-
nje bratstva v orožju, med borci Italije in
Nemčije in izredne hrabrosti Italijanov,
ki bodo z vojno v Rusiji dali globok pečat
zgodovini vojaške slave. Poročevalec piše
v listu »Börsen-zeitung« najprej o Duceje-
vem obisku 26. junija 1941 pri prvi moto-
rizirani diviziji, ki je odhajala v Rusijo,
nato o presnovi italijanskega ekspedicijs-
skega zbora na vzhodni fronti in omenja
imenovite številne vojne dogodivščine, ki ka-
žejo tesno bratstvo v orožju med Italijani
in Nemci. Svoja izvajanja zaključuje, da je
treba odgovoriti tistemu, ki vprašuje, kak-
šni so Italijani, da so tovariši, ki vedo ka-
kor nemški vojak z največjo točnostjo, za-
kaj se bore, in da so borci, ki so na boji-
šče vzhoda pomnožili svoje vojne izkuš-
nje ter se utrdili v ofenzivni borbi kakor
v neukrotljivi obrambi. Žilavost teh Ita-
ljanov se je odlično izkazala v epičnih bor-
bah na fronti ob Donu. Naj bo nasprotni-
kova reakcija še tako besna in silna, Ita-
lijanski vojaki se bodo vedno borili ob
strani nemških tovarišev do popolne kon-
čne zmage.

S finskega bojišča

Helsinki, 23. sept. d. O položaju na
finskem bojišču javlja večerajšnje finsko
vojno poročilo, da je na južnem delu vzhod-
ne fronte sovjetska stotinja po hudem pri-
pravljalnem ognju svojega topništva na-
padla eno izmed finskih oporišč in so se
sovjetski oddelki na nekaterih točkah pro-
votno sicer približali finski vojni črti, bili
pa so takoj nato vrženi nazaj. Sovražnikov
oddelen v moči približno enega bataljona,
ki se je razporejal za napadajočo stotnjo
in pripravljali k napadu, je bil razbit od
finskega topništva in metalcem min. Sov-
ražnik je pustil na bojišču 50 mrtvih. V
severnem delu vzhodne fronte je postala
delavnost izvidniških oddelkov živanejša.
V drugih frontnih odsekih se ni zgodilo nič
važnega.

V letalskih borbah nad zapadnim bre-
gom Ladoškega jezera so v ponedeljek
zvečer finska lovka letala sestrelila so-
vjetsko lovsko letalo tipa »L-153«, ne da bi
utrpela kako izgubo. V ponedeljek ponoči
so sovjetska letala metala bombe na za-
padno obalo Ladoškega jezera in povzročila
manjšo škodo. V severni Finski je so-
vražnik bombardiral v mraku okoliščino Ro-
vaniemija in Oulujä, pri čemer je bilo 5 ci-
vilnov lahko ranjenih in povzročena
manjša škoda.

Finski vojaki na Kavkazu

Berlin, 22. sept. s. Berlinski krogi opo-
zarjajo zlasti na napredovanje nemških
čet v odseku Tereka, Tudi s tem napre-
dovanjem se ustvarjajo pogoji za nadaljnje
operacije na Kavkazu. Neko poročilo voj-
nega dopisnika, ki ga je objavila »Deut-
sche Allgemeine Zeitung«, poroča, da se v
visokih gorah hrabro bore ob strani nem-
ških tovarišev tudi bataljoni finskih vo-
jakov. Pisec podčrtava, da so ti vojaki
najboljši borci tudi na kavkaški pogor-
ju, kjer so nedavno zavzeli nekatere važne
kraje.

Kočljiv položaj v ladjedel- nicah na Severnem Irskem

Lizbona, 23. sept. s. Jasen znak položaja
v Severni Irski je dejstvo, da je bilo po
vesteh iz New Yorka odslovljenih mnogo
irskih delavcev v ameriških ladjedelnicah,
češ, da so naklonjeni Osi. »New York Ti-
mes« poroča ob tej priliki o velikih skrbih
ameriških vojaških oblasti v Severni Irski
zaradi stanja, ki je tam nastalo.

Razlastitev židovske posesti na Madžarskem

Budimpešta, 23. sept. s. V vladni palači
je bilo važno zborovanje pod predsedstvom
min. predsednika Kallaya, ki so mu pri-
stojavali tudi delegati kmetijskega mini-
strstva in zastopniki mađarskih kmetijs-
kih organizacij. Strokovnjaki so predse-
dniku ministrskega sveta predložili poročilo
o izvajanju zakona o zaplenitvi židovske
zemeljske lastnine. Ugotovljeno je bilo, da
so bili vsi ukrepi vlade takoj izvršeni in
zlasti prenos židovske lastnine na Mađare.
25.000 zemljišč, ki so bila last židov, bo
izločenih mađarskim izredno zaslužnim
posestnikom. Predsednik ministrskega sve-
ta je odredil, da se morajo vsa židovska
zemljišča v tem letu izročiti nežidovskim
posestnikom.

POGOVORI S SLOVENSKIM LJUDSTVOM:

Vprašanja in odgovori

Novinar Alessandro Nicotera ima v ljubljanskem radiu vsak torek
in petek zvečer aktualna predavanja pod skupnim naslovom »Pogovori s
slovenskim ljudstvom«. Predavatelj dobro pozna naše razmere, saj živi
že skoro poldrugo leto med nami in je že kot novinar dober opazovalec.
Zato vzbujajo njegova predavanja v naši javnosti splošno pozornost. V
torek zvečer je izjavljal:

V zraku je mnogo vprašanj, ki čakajo
in vabijo, da bi kdo nanje odgovoril, toda
nihče ne odgovarja. Taksta vprašanja slu-
žijo sedaj v prav malenkostno zadovolj-
stvo, češ: vidite, nihče s' ne upa odgova-
rjati.

Resnica pa je ta: kadar se opazi v ka-
kem vprašanju neiskrenost, zahrbtnost mi-
sel ali slepilo, obide človeka volja, da bi
namišljenega prijatelja prijel za ovratnik
suknjiča ter mu bolj ali manj vljudno po-
kazal drugo pot, kjer bi lahko našel be-
daka, ki ga išče. Ni izključeno, da bi se
tisti potem predrznili grajati vas, da ni-
mate nikakršnega demokratskega spošto-
vanj aza tuje mnenje in da ne dopuščate
svobodne besede. Ni tudi izključeno, da
vas bo obdoližil reakcionarnega mišljenja.
To je namreč ena izmed najobčajnejših
obtožb avtoritarnih režimov, toda nanjo
imamo prav dober odgovor. Dragi prijate-
lji! Tudi o tej stvari bi bilo dobro, da se
malo porazgovorimo. Zloraba besede, s
katero so najspretnejši manipulirali v
demokratskih režimih dosegali velike do-
bičke, pri nas ni dovoljena. V avtoritarnih
režimih je svoboda izpregovoriti k stvari
odvzeta nekaterim kategorijam oseb, to
zlasti bedakom, iz čisto pozornega razlo-
ga, ker bi itak govorili samo bedastoče.
Takisto se v javne stvari ne smejo mešati
nevedneži, ki bi doprinesli vanje samo
zmešnjavo, in končno zlonamerni ljudje,
ki govorijo samo s tem namenom, da za-
mršijo misli v korist svojemu osebnemu
računu. Zato je treba, da se k zdravi in

pošteni diskusiji pripuste samo ljudje do-
bre vere in temeljitega znanja.

Mnoga izmed onih vprašanj, ki kar vse
v zraku, ne bodo tedaj nikoli doživela čiste
odgovora iz čisto enostavnega razloga,
ker že miljo daleč diše po prevari in je
nespametno oni, ki jih iznaša smatrajoč,
da ostali nimajo prefinjenega vonja. Ta
spodobnost za pripravljane pasti se morda
komu zdaj odlična, je pa popolnoma enaka
partizanskemu namenu, premagati vojs-
ko s sleparstvi, pa naj bodo še tako dobro
izmišljena. Zdi se nam, da bi bilo daleko
koristnejše, ako zapustimo to področje ne-
odkritosti. Zdi se nam takisto, da mo-
ra biti narod vzgojen tako, da prenese re-
senco, ako hoče, da ga štejemo med resne
narode. Zamotana nerensna vprašanja in
smešnice lahko služijo kot odlično sred-
stvo na čenčavih zborovanjih in zaradi
njih si lahko demokratski režim nadeva
vzvišjen pridevek o svobodni besede. Ne
more pa tega prenašati tisti, ki je vzgojen
k strogi logiki in k pošteni repliki.

Zato se bomo skrbno čuvali, da bi se
vrgli v polemiko, ter predlagamo nadome-
stilo za te zastarele načine. Navedli bomo
tipičen vzorec teh izkrivljenih vprašanj, ki
se mečejo tja v en dan in ki o njih ni
znano, ali se zastavljajo iz komodnosti,
ali pa zato, da bi se varali drugi. Pravi-
lo, ali bolje, govorilo so: »Zakaj niste znali
obdržati reda?« Odgovorili bomo takoj, da
se da red lahko vzdržati, kjer je odstotek
kriminalcev zelo nizek. V deželah, kjer pre-
težna večina ljudstva pomaga zaščitni ob-

Poročilo Visokega Komisarja komisarjem okrajnih kapitanatov

Ljubljana, 23. septembra
Predvčeršnjim dopoldne je Vis. komisar poročal v vladni palači komisarjem okrajnih kapitanatov.
Navzoči so bili med drugim: podprefekt dr. Bisla, inspektor za agrarno službo, šef gospodarskega urada, pokrajinski zdravnik in pokrajinski veterinar, poveljnik gozdne milice, predsednik pokrajinskega podpornega zavoda, zastopnik pokrajinskega prehranjevalnega zavoda, šef knjigovodstva in drugi funkcionarji Vis. komisariata.
Po poročilu komisarjev okrajnih kapitanatov za posamezna področja svoje pristojnosti je Vis. komisar z gozdomen obisku očrtal politični, gospodarski, upravni in

socialni položaj v pokrajini. Pri tem je poudaril navedeno razne probleme, ki zadevajo življenje prebivalstva.
Ekscelesca Grazioli je dal posebno navodila glede funkcije vseh javnih, občinskih socialno-skrbstenih zavodov ter zdravstvenih zavodov. Določil je ustanovitev zdravstvenih središč za takojšnjo pomoč v najpogostejših nasebinah. Podrobno je razčlenil delo, ki ga je treba razviti na socialno-skrbstenem torišču v prihodnji zimi.

Poročilo, ki se je nadaljevalo tudi popoldan, se je pričelo ter zaključilo s pozdravom Duceju.

Zanimive izpovedi ujetih sovjetskih oficirjev o ponesrečenih Stalinskih načrtih Razpoke v angleško-sovjetskem zavezništvu

Berlin, 23. sept. S pristojne nemške strani so objavili zanimiva odkritja sovjetskih oficirjev o Stalinskih političnih in vojaških načrtih. Ti oficirji, katerih imena se iz razumljivih razlogov ne objavljajo, so bili pred kratkim zajeti. Ker žive njihove družine v Rusiji, bi se boljševiki prav gotovo kar najbolj divje maščevali nad njimi. Če pomislimo, da se GPU divje znaša celo nad sorodniki onih, ki so osumljeni, da niso v zadostni meri izpolnili svoje dolžnosti na bojišču, si lahko predstavljamo, kakše bi postopali z družinskimi člani izdajalcev in renegatov.

Iz izjav nekoga visokega sovjetskega oficirja je razvidno, da je Stalin v maju lanskega leta govoril na nekem sestanku generalov, ki jim je obrazložil namene in cilje Sovjetske zveze. »Nastopil je trenutek,« je dejal, »ko moramo začeti: sedaj ali nikoli. Nikdar več se nam ne bo nudila ugodnejša prilika, da likvidiramo kapitalizem. Prvi in glavni sovražnik, ki ga moramo uničiti, je Nemčija. Pripravljeni moramo biti na bliskovit napad. Trenutek za to je ugoden.«
Te izjave, ki zopet enkrat potrjujejo napadne namene Sovjetske zveze nasproti Nemčiji, so zelo važne tudi se v drugih pogledih. One namreč z vso jasnostjo dokazujejo, da je Stalinov cilj, za katerega je ta Georgijec delal nad 30 let, ostal nespremenjen: vzpostavitev boljševiške diktature po vsem svetu. Za protiboljševiške narode te program seveda ni nikakoli novost.

Toda ta dokumentacija, pripominjajo v Berlinu, bi mogla pomeniti vznemirljivo odkritje za vse tiste v Evropi in drugod, ki se še vedno predajajo utvarim in si slikajo rdečega diktatorja v obleki dobrotnega roparja, ki se je oboje zlob in se je pripravil za napad na Nemčijo samo iz neinteresarne želje, da likvidira nacizem.

Lahko si predstavljamo, da so londonskim voditeljem znane prave namere Moskve. Izjave, ki jih je podal Stalin na omenjenem sestanku oficirjev, so bržkone znane tudi angleški vladi. Prav tako je verjetno, da Stalin ve, da njegovi zavezniški vse to vedo. To pa bi nam pojasnilo mnoge stvari, med drugim tudi medsebojno nezupanje, ki se tudi po 15 mesecih zavezništva še vedno kaže v ostri in nepremostljivi obliki med obema strankama in ki ga tudi lisiak, kakršen je Churchill, ni mogel dočeti odstraniti. To bi nam razložilo tudi angleški odpor proti temu, da bi tvegali vse za vse z invazijo na kontinent, ki bi imela za posledico, če bi uspela, da bi ruska vojska ostala še vedno preveč močna in bi mogla diktirati svoje zakone Evropi.

Zanimive izjave je podal Nemcem tudi neki drug visoki sovjetski oficir. Dejal je, da je sovjetsko vrhovno poveljstvo izdelalo načrt, po katerem bi v juliju leta 1941 izvršilo strahoviti napad na Rumunijo, in sicer v smeri proti petrolojskim vrelcem. V ta namen je bila zbrana ogromna

mnogoča oboroženih sil, na katero so Nemci naložili pri Lvovu. Druga zbirališča sovjetskih sil so bila na področju Minska; namen teh čet je bil, da se takoj uporo bitnemu pohodu, ki so ga v Moskvi pričakovali z nemške strani.

V Berlinu pripominjajo k vsemu temu: Nikdar v zgodovini ni bilo sile, ki bi se tako zahrbitno pripravljala za napad s tako obseznimi zavojevalnimi načrti in ki je namesto tega že po enem letu vojne doživela vojaški zlom, ki jo je pognal nad 1000 km od njene meje. Če hočemo pravilno ocenjevati nemške uspehe, moramo namreč tudi te elemente primerno upoštevati.

Berlinski opazovalci ugotavljajo nadalje, da je sedanji težavni položaj sovjetske vojske pred jesenjo dokončno kompromitiral tudi vse angleško-ameriške strateške načrte, izdelane lani v Londonu. Jasno je namreč, piše »Nachtausgabe«, da so bili na sestankih v Londonu izdelani obsejni operacijski načrti, ki so izhajali iz domneve, da je sovjetska vojska še vedno ohranila aktivno in ne le odporno moč, predvsem pa pobudo, od katere dejansko ni ostalo niti toliko, kolikor so jo pričakovali Anglosasi.

Morda je tudi to eden izmed razlogov napetosti med Anglosasi in Moskvo, ki je ni mogoče zanikati. Če v Moskvi upravičeno običajo zavezništvo, da niso izpolnili obljub o drugem bojišču, lahko prav tako upravičeno tudi Anglosasi poudarjajo moskovske obljube glede učinkovitosti rdeče vojske. Ne more zato nikogar začuditi, če trdi Moskva, da imajo večji interes za drugo bojišče Anglosasi kakor Sovjetska zveza.

To moskovsko stališče pojasnjuje agencija Tass takole: Drugo bojišče bo omogočilo rdeči vojski, da bi povečala svoj odpor in utrdila svoj položaj, kar bi imelo za posledico, da bi Nemčija ne mogla v bližnji bodočnosti odtegniti svojih čet z vzhodnega bojišča. V nasprotnem primeru, zlasti če se upošteva položaj na bojišču pri Stalingradu, bi kaj lahko nastopil položaj, ki bi nemški vojski dopuščal velike možnosti na zapadu. Iz tega pa sledi, zaključuje agencija Tass, da imajo Anglosasi ves interes, da takoj nastopijo, preden bi bilo prepozno ne le za Sovjetsko zvezo, ampak za samo Anglijo.

Vse te izjave beležijo v Berlinu te kot kroniko, ne da bi iz tega delali kakršnih koli zaključkov glede na bližnji razvoj in splošni položaj. Manifestacije te vrste, pripominja »Nachtausgabe«, so zanimive predvsem zato, ker bi sedanji položaj nalagal našim sovražnikom popoln in vsestranski sporazum tako glede vojaške tehnike kakor na političnem področju, ako je zares njihov namen, da bi osredotočili vse svoje vire in vse svoje možnosti, kakor sami pravijo. Namesto tega pa je vedno bolj jasno, da predstavlja medsebojno nezupanje in nesloga glavno in nespremenljivo oznako njihovih medsebojnih odnosov. (»Il Piccolo«)

Pesimistični ameriški glasovi o možnosti druge fronte v Evropi

O vprašanju drugega bojišča je milanski »Corriere della Sera« objavil 22. t. m. naslednji dopis iz Buenos Airesa:

Zedinjene države in Velika Britanija ne bodo mogle ustvariti drugega bojišča pred bližnjo pomladjo, to je mnenje pristojnih krogov v Washingtonu. Vprašanje drugega bojišča je postalo zelo pereče po časopisni kampanji, ki so jo začeli v Sovjetski zvezi z zahtevo po takojšnji invaziji anglosaških sil na evropski kontinent, medtem ko smatrajo tu za sedaj takšno operacijo za nemogočo. Računajo namreč, da bi bilo za invazijo potrebnih milijonov. Angleži razpolagajo sicer z dvema milijonoma vojakov, toda samo polovica teh sil so napadalne sile, ki bi bile sposobne, da se spoprimejo s celinskimi okrabnimi silami. Na drugi strani mislijo, da bi bilo treba te čete obdržati na angleškem ozemlju, da bi bil otok zavarovan pred kakršnikoli nemškimi invazivnimi poskusi.

Število ameriških čet v Angliji je vojaška tajnost, vendar pa domnevajo, da ne presega kontingenta 400.000 mož. Poteklo bo še nekaj mesecev, preden bodo te čete dosegle milijon.

Razen tega je za uspeh nujno potrebna premoč v zraku, letalske sile, s katerimi trenutno razpolagajo Angleži, pa niso zadostne. Dotok ameriškega letalstva bo sicer mogel ustvariti letalsko premoč, a tudi to se bo moglo zgoditi šele čez mesece.

Končno pa je treba upoštevati, da bo treba ob otvoritvi drugega bojišča takoj zagotoviti onemu milijonu mož ves potreben dotok vojnih potrebščin in prehrane, kar seveda zahteva izboljšanje pomorskih prevozov in zgraditev velike rezerve ladij. Da bo dosežen ta rezultat, bo treba prav tako počakati še nekaj mesecev.

»Il Piccolo« (Trieste) navaja v zvezi s pozitivom sovjetskega pisatelja Ilje Ehrenburga, naj bi Angleži takoj otvorili drugo bojišče, ugotovitve ameriških listov. Tako je list »New York Times« objavil uvodnik, v katerem poziva Stalina, naj bo miren, češ, da vprašanje drugega bojišča ni vprašanje dnevnih ali tednov, temveč mesecev. List omenja nalaže, da je tudi Sovjetska zveza potrebovala polnih 21 mesecev v razpletu te vojne, preden je vstopila v borbo na strani zaveznikov in proti Nemčiji, in sicer prav zaradi tega, ker priprave še niso bile zaključene.

Poročevalec lista »New York Sun« pri ameriškem ekspedicijskem zboru na Irskem pa piše: »Večina teh vojaških poveljnikov obsoja agitacijo v Zedinjenih državah in Veliki Britaniji za drugo bojišče. Prav oni, ki najbolj vpijejo, ne vedo, kolikšne količine vojnih potrebščin in brodograjskega materiala potrebujejo.«

Poročevalec lista »New York Times« v Ottavi podaja pregled vtisa, ki ga je podjetje pri Dieppu napravilo na kanadsko javnost. V Kanadi priznavajo, da so prav kanadske čete, zlasti one iz Toronta, Montreala, Winnipega in Windsora utrpele tako hude izgube, da sedaj že govorijo v Kanadi o Dieppu kot pravem kanadskem podjetju. Hude izgube pa dajejo jasno razumeti, kaj čaka zavezniške narode, ako hočejo izpolniti obljubo o ustvaritvi drugega bojišča. Sovražno toplotno se je izkazalo zelo močno in občutljivo se je pomanjkanje lastnega topništva. Že pri samem poskusu izkrcanja čet, da bi se povzpelo po strmih bregovih obale pri Dieppu, so bili Nemci z ognjem svojega topništva močnejši. Zavezniški bi se morali oprijeti nemške tehnike izkrcanja. Zlasti pa bi morali izkrcati močne in številne oddelke na raznih krajih obale. Oni Kanadčani, ki poznajo Dieppe in njegovo okolico, so mnenja, da je bila taktična napaka, ker se je izkrcanje izvršilo prav na tem mestu, kjer je obala tako strma.

»New York Herald Tribune« objavlja članek, v katerem pravi, da letalsko-pomorsko obstreljevanje ni dovolj oslabilo obalnega obrambnega sistema Nemcev. Zato je bilo zelo težko naglo napredovati s tanki in vojniki na obali. Ako bi bila takoj pri roki potrebna ojačenja, bi bile izgube pri Dieppu drugačne. Izgube, ki smo jih utrpeli, pa dokazujejo moč nemške obalne obrambe.

Letalski alarm v Bolgariji

Sofija, 23. sept. d. Bolgarski glavni stan je uradno objavil, da so v noči na 22. septembra letala neznan narodnosti preletela posamezne dele Bolgarije. Letalski alarm je bil v več okrožjih, med drugim so se oglasile sirene tudi v Sofiji, kjer je bil alarm preklican čez poldrugo uro.

Španska zunanja in notranja politika

Madrid, 23. sept. d. Na seji, ki je trajala od 17. do 21. septembra, je španska vlada pod predsedstvom generala Franca položila izčrpen račun o svoji domači in inozemski politiki. Po tej najdaljši seji španske vlade je bil za tisk izdan uradni komuniké, ki naglašja, da bo španska vlada tudi v bodoče nadaljevala tako doma kakor tudi v inozemstvu politiko, ki jo je vodila v dosedanjih 6 letih. Ta politika bo v skladu s duhom španske nacionalne revolucije. Vodila se bo v protikomunistični smeri, v smislu falangističnega pokreta in na osnovi novega evropskega reda. Španska zunanja politika, pravi nadalje komuniké, se bo vodila na osnovi tesnega prijateljstva s Portugalsko in zgodovinske solidarnosti z državami latinske Amerike. V vojaškem pogledu bo Španija stremela po ojačenju svoje obrambne pripravljenosti. Kar se tiče notranje politike, pravi komuniké, je španska vlada trdno odločena ohraniti duhovno enotnost španskega naroda in bo z najstrožjim sredstvi discipline čuvala spoštovanje zakonov in državne avtoritete ter v kalu zlatila vsak poizkus sporov in needinosti. Zato bo brezobzirno kaznovala sleherni dejanje nasilja, izvršeno proti moči in ugledu španske države.

Podpredsednik rumunske vlade pri Ribbentropu

Berlin, 23. sept. d. Dne 22. in 23. septembra sta imela nemški zunanji minister Ribbentrop in namestnik rumunskega min. predsednika Mihail Antonescu razgovore v vojnem stanu nemškega zunanjega ministra. Kratak komuniké, ki je bil objavljen o sestanku, pravi, da so se razgovori vodili v duhu prišernega razumevanja in obojestranskega vojnega tovarištva.

Japonska admirala Abe in Nomura v Turčiji

Carigrad, 23. sept. d. Po kratkem obisku v Ankari sta se vrnila v Carigrad japonska admirala Abe in Nomura, ki se mudita na obisku v Turčiji. Japonska admirala bosta drevi ali jutri odpotovala v Nemčijo.

Urugvajski zunanji minister v Čilu

Santiago (Čile), 23. sept. d. Tu je bilo uradno objavljeno, da je v ponedeljek zvečer prisel v čilsko glavno mesto na službeni obisk urugvajski zunanji minister Guan.

Ze 63 ameriških vojnih ladij potopljenih ali poškodovanih

Tokio, 23. sept. d. Japonski glavni stan objavlja, da so 31. avgusta japonske podmornice izvršile nenaden napad proti ameriškim vojnemu ladjstvu v zalivu Nazan na otoku Atka, ki spada v skupino Aleutov. Japonske podmornice so hudo poškodovale neko ameriško težko križarko. V komunikéju japonskega glavnega stana je nadalje rečeno, da sta bili sredi septembra v istem vodovju od japonskih rušilcev potopljeni še dve ameriški podmornici.

Tokio, 23. sept. d. Ameriško vojno brodogradnjo na Pacifiku je utrpelo nadaljnje hude izgube ob Aleutskih otokih, kjer so japonske pomorske sile hudo poškodovale težko ameriško križarko tipa »Northampton« in kjer sta bili izločeni iz borbe dve nadaljnji ameriški podmornici. V japonskih mornariških krogih ugotavljajo, da znašajo po tem novem japonskem pomorskem uspehu celokupne izgube ameriškega pacifiškega brodogradnjo od izbruha vojne 63 vojnih ladij, ki so bile bodisi potopljene bodisi poškodovane. Seznam dosedanjih ameriških izgub na Pacifiku obsega med potopljenimi vojnimi enotami 6 oklopnih, 7 letalskih matičnih ladij, 14 križark, 8 rušilcev in 2 ladje za posebne svrhe. Med ameriškim enotami, ki so bile hudo poškodovane, pa je na seznamu 5 oklopnih, 2 letalskih matičnih ladij, 10 križark, 6 rušilcev in 3 ladje za posebno vojno službo.

Samo še nekaj dni

imate časa, da si zagotovite po znižani ceni odlične romane zbirke »DOBRA KNJIGA«. Vsak mesec bo izšel en roman v obsegu 200 do 300 strani.

Izredno nizka cena,

ki smo jo določili za knjige in ki je celo nižja od predvojnih cen, nam je omogočena le na ta način, da v naprej vemo za število odjemalcev in tako čim bolj zmanjšamo riziko tiska.

Znižana naročnina

velja zato le za one, ki se v naprej naroče na romane DK. Naročba je obvezna za tri zaporedne knjige, torej za sedaj za romane, ki bodo izšli v oktobru, novembru in decembru.

Prvi trije romani DK

bodo naslednji: Mira Pucova »TIHA VODA«, Fraccaroli »GROFICA WALEWSKA« in Knittel »EL HAKIM«. Sledila bodo dela domačin in najodličnejših svetovnih piscev.

Črez stroškov na dom

bodo dostavljeni romani DK vsem onim, ki se na nje naroče, ako izrecno ne sporoče, da bodo knjige raje sami dvigali v upravi naših listov.

Znižana cena

romanov »DOBRE KNJIGE« znaša za vsako knjigo, torej mesečno: za naročnike »Jutra« ali »Slovenskega Naroda« po 8 lir, za broširani ali po 18 lir za v platno vezani izvod, za ostale naročnike DK pa (zaradi večjih stroškov pri inkasu in dostavi) po 9 lir za broširani in 20 lir za v platno vezani izvod.

Prijavite se takoj,

še ta teden, če si hočete zagotoviti romane DK po tej izredno nizki ceni. Priglasite se ustno ali pisмено upravi naših listov v »Narodni tiskarni«. Tam dobite tudi vsa morebiti še željena pojasnila.

Gospodarstvo

Dobra letina v Italiji

Po doslej razpoložljivih cenitvah je letošnja letina krušnega žita v Italiji prav dobra. To se kaže že pri oddaji žita, ki poteka zelo zadovoljivo. Tudi letina ostalih kmetijskih pridelkov je dobra. Posebno to velja za vinsko letino.

Kakor poroča list »Azione Coloniale«, je tudi v Libiji zabeležiti znatno povečanje žitnega pridelka. Zato je Duce nasejencem v Libiji izrazil preko maršala Bastica svoje priznanje. Prihodnje leto je pričakovati nadaljnje povečanje kmetijske proizvodnje v Libiji, kajti naseljevanje v Libiji se nadaljuje in bodo 28. oktobra na dan pohoda na Rim izročene novim nasejencem številne novozgrajene naselbine. Zadnja taka izročitev je bila v maju leta 1939, ko je bilo novim nasejencem slovesno izročeno 56 novih naselbin.

Razveselljivo povečanje kaže v zadnjih letih dovoz morskih rib na italijanske trge. V juliju letošnjega leta je znašal ta dovoz 33.388 metriskih stotov nasproti 17.666 metriskim stotom v juliju lanskega leta. V prvem letu vojne so zaradi predpisov o zatamniti nastopile nekatere ovire v ribolovu, kajti ribe love v Italiji po večini ponoči. Da bi se te ovire odstranile, so prizadevanje oblasti uvedli za lovljenje rib nove podvodne svetilke, ki so se naglo udomačile pri ribičih. K temu je tudi pripomogla okolnost, da je država priznala posebno subvencijo izdelovalcem teh novih svetilk, tako da je bilo mogoče svetilke dati v promet po nizki ceni. V letošnjem letu se je povečalo tudi število ribiških ladij z dograditvijo številnih novih modernih ladij. Za gradnjo teh ribiških ladij je država dala prispevek v višini 25% gradbenih stroškov. Vsi ti ukrepi so pripomogli, da se je letos v primeri z lanskim letom ribolov znatno povečal in da se je količina na trg poslanih rib skoro podvojila.

Nov bančni zakon

na Hrvaškem

Hrvatska vlada je nedavno izdala zakonsko odredbo, ki ureja pogoje za sprejemanje hranilnih vlog. Sedaj pa je izdala še zakonsko odredbo o uporabi lastnih in tujih sredstev v poslovanju denarnih zavodov.

Po tej zakonski odredbi morajo banke 10% skupnega zneska hranilnih vlog brez odpovednega roka držati v gotovini (v blagajni, pri Poštni hranilnici, na žirovnem računu pri Hrvatski državni banki ali v valutah), najmanj 30% pa morajo naložiti v vrednostnih papirjih, ki se lahko takoj vnovčijo. V skupno vsoto hranilnih vlog brez odpovednega roka se šteje tudi deset let neodpovedanih rednih hranilnih vlog z odpovednim rokom. Kot vrednostni papirji, ki se lahko takoj vnovčijo, se smatrajo naložbe pri drugih denarnih zavodih, trimesečne meniče, sposobne za rešekompt, državni ali po državni zajamčeni vrednostni papirji ter ostali vrednostni papirji, sposobni za lombard pri Hrvatski državni banki.

Od skupnega zneska ostalih tujih sredstev morajo denarni zavodi držati najmanj 5% v gotovini in najmanj 25% v vrednostnih papirjih, ki se lahko takoj vnovčijo. Lastna sredstva denarnih zavodov morajo biti posebej krita po uredbi o ustanovitvi poslovnih rezerv in rezervnih skladov iz leta 1938.

Z zakonom so uvedene tudi druge omejitve v poslovanju denarnih zavodov. Tako denarni zavod ne sme eni osebi ali tvrdki dati naenkrat ali v večkratnih obrokih kredit ali jamstvo, ki presega 20% lastnih sredstev. Če gre za kredit ali jamstvo, pri katerem je dano kritje z blagom ali hipoteko na prvem mestu, lahko denarni zavod da eni osebi ali tvrdki kredit do 25% lastnih sredstev, če pa služijo za kritje notranji državni papirji ali pa jamstvo države, tedaj lahko da kredit do 50% lastnih sredstev. Denarni zavodi smejo pridobiti nepremičnine samo v vrednosti ene četrtine lastnih sredstev, pri čemer pa se ne vračunajo zgradbe za lastne poslovne potrebe. Denarni zavodi ne smejo pridobiti ali sprejemati v zastavo lastnih delnic, razen v primeru fuzije z drugim denarnim za-

vodom ali pa, kadar je treba na ta način preprečiti izgube. Nadalje denarni zavodi ne smejo sklepati poslov s člani upravnega sveta, ravnateljstva in z namestenci. Važen je predpis, ki se nanaša na razmerje med hranilnimi vlogami in lastnimi sredstvi zavoda. Hranilne vloge, ki presegajo šestkratni znesek lastnih sredstev, se morajo naložiti v državne vrednotne papirje ali v vrednostne papirje z državnim jamstvom.

S hranilnimi posli se smejo v Zagrebu baviti delniške družbe, ki imajo najmanj 20 milijonov kun glavnice. V mestih s preko 50.000 prebivalci je dovoljeno sprejemanje vlog delniških družbam z najmanj 10 milijonov kun glavnice, v mestih s preko 20.000 prebivalci delniškim družbam, ki imajo vsaj 5 milijonov kun glavnice, v ostalih krajih pa delniškim družbam, ki imajo najmanj 2,5 milijona kun glavnice. Vrh tega je pogoj, da imajo take delniške družbe rezervni fond v višini najmanj 10% glavnice. Denarni zavodi, ki niso niti delniške družbe niti zadruge, se ne morejo baviti s hranilnimi posli.

Nadaljnje določbe zakonske odredbe se tičejo objave bilance in računa izgube in dobička in pregleda poslovanja po nadzorstvenem oblistu. Kazenske odredbe so stroge in predvidevajo zapor do 5 let in denarno globo do 10 milijonov kun. Gornje določbe se ne nanašajo na državne denarne zavode in samoupravne hranilnice.

Gospodarske vesti

— Italijanska delegacija industrije po tuje v Bolgarijo. Iz Rima poročajo, da bo te dni odpotovala v Bolgarijo posebna delegacija predstavnikov italijanske industrije, da si ogleda naprave tamošnje industrije in da pri tej priliki naveže razgovore z vodilnimi osebnostmi bolgarskega gospodarstva. V delegaciji so med drugim državna ministra Volpi in Pirelli, generalni ravnatelj industrijske konfederacije Balella in nacionalni svetnik Marinotti.

— Delno ukinitve prometnih omejitev v deželah pod nemško okupacijo. V zadnjem času so nemška oblastva ukinitla omejitve glede tranzitnega potovanja skozi Protektorat, Poljsko generalno gubernijo, okrožje Bialistok, državni komisariat Vzhodne dežele in Ukrajine in skozi področje Gorenjske. Odslej je tranzitno potovanje dovoljeno na podlagi pripombe v potnem listu glede tranzita. Tudi naprej pa je potrebno posebno dovoljenje za tranzitno potovanje preko Srbije, Grčije in Danske.

— Nova tvornica »Mirime« v Dubrovniku. V trgovinski register v Dubrovniku je bila te dni vpisana tvrnica »Mirime«, tvornica čokolade, kakava in bombonov s sedežem v Dubrovniku in podružnico v Zagrebu. Poslovodkinja tvrdke je Ema Desnica iz Zagreba. Tvornica je imela prej sedež in svoje obrate v Mariboru.

— Dežela vanilije. Vdor angleških čet v notranjost Madagaskarja je v zadnjih dneh usmeril pozornost javnosti na ta veliki otok ob vzhodni obali Afrike. V svetovnem gospodarstvu Madagaskar ne zavzema izdajče tako važne vloge, kakor n. pr. otoki Nizozemske Indije, na katere pa spominja okolnost, da je tudi Madagaskar podobno kakor Sumatra svetovna dobaviteljica popra, tako je Madagaskar svetovni dobavitelj vanilije. Stiri petine svetovne potrebe vanilije so pred vojno krili iz proizvodnje na otoku Madagaskarju. Poleg tega proizvajata ta otok razne vrste eksotičnega olja, dišečega lesa ter ebenovine in palisandrovega lesa. Tudi proizvodnja riža je znatna. Kar se tiče same vanilije je treba omeniti, da je nemškim kemikom že lanj uspelo izdelati sintetično vanilijo, tako zvanj vanilin, ki v polni meri nadomešča naravno vanilijo in bo ta umetni proizvod verjetno tudi po vojni izpodrinil naravno vanilijo, s čemer bo gospodarstvo Madagaskarja precej prizadeto.

— Velika bolgarska naročila v Nemčiji. Poročali smo že o dogovoru med Bolgarijo in Nemčijo glede oddaje skupnega naročila za blago, stroje in naprave, ki jih bodo potrebovala bolgarske državne ustanove v prihodnjih letih. Selaj poročajo iz Sofije, da je bil te dni predložen sobranju tozadevni zakonski načrt. Gre za naročila v skupni vrednosti 12 milijard levov. S temi naročili bo krita potreba ministrstev in državnih ustanov za dve leti. Med drugim obsega to skupno naročilo naslednje blago: čevlji za vodovode v vrednosti 1.22 milijarde levov, naprave za gradnjo visoke peči za topljenje železa v vrednosti 600 milijonov levov, stroji in naprave za novo električno centralo na državnem rudniku v Perniku v vrednosti 450 milijonov levov, nove ladje za 700 milijonov levov, telefonske centrale za 690 milijonov levov itd. Vrh tega je predvidena dobava raznega železa, strojev, kemikalij itd. za 700 milijonov levov in materiala za javne zgradbe v vrednosti 2550 milijonov levov. Izplačilo teh dobav je predvideno v teku treh proračunskih letih, in sicer preko nemško-bolgarskega klirirga.

— Pogonska sredstva za motorna vozila v Franciji. V Franciji je bil pred vojno promet v znatni meri motoriziran, saj je bilo registriranih 2,1 milijona avtomobilov. Sprito pomanjkanja tekočega goriva so številni imetniki motornih vozil v zadnjih letih preuredili svoja vozila na pogon z domačinimi gorivi. Sedaj imajo v Franciji 100.000 avtomobilov preurejenih na pogon z lesom, ogljem in premogom. Ta vozila potrošijo na leto 100.000 ton lesa, 450.000 ton oglja in 100.000 ton premoga. Okrog 8000 vozil je preurejenih na pogon s premogovnim plinom, nadaljnjih 6000 avtomobilov pa vozi z električnim tokom. Poleg tega bo za letošnje leto na razpolago 83.000 ton tekočega goriva (mešanice bencina in alkohola) ter 20.000 ton drugega tekočega goriva, ki bo razdeljeno 380.000 imetnikom motornih vozil, ki jim je obratovanje dovoljeno.

Prodaja plemenskih krav

Po nalogu kmetijskega oddelka Visokega komisariata obveščamo vse kmetovalce, da bo v četrtek dopoldne 24. t. m. od 9. do 12. ure, v klavnici v Ljubljani, prodaja plemenskih krav po znižanih cenah.

Ali ste že odposlali naročilnico za DK?

V peklu pred Stalingradom

Fronte rusko: specialisti dell'Armata Italiana in Russia rastrellano campi minati — Z ruske fronte: Specialisti Italijanske vojske v Rusiji čistijo minirana ozemlja

O strašnih in krvavih borbah pred Stalingradom in v mestu samem prinaša »Kölnische Zeitung« daljši dopis vojnega poročevalca Osvolda Zentnerja, iz katerega povzemamo nekatere najzanimivejše odstavke.

Hudi boji za Stalingrad se približujejo svojem koncu. Zjutraj, še v mraku 17. septembra so pehotne divizije začele z novim napadom. Od poveljujočega generala do zadnjega strelca, ki že 75. noč od začetka ofenzive spe pod milim nebom, ve vsak vojak, da ga čaka še težka in neizprosnna borba. Rusi prav nič ne mislijo na to, da bi mesto prepustili sovražniku, in ga branijo s trdovratnostjo in vsem orožjem, ki jim je še na razpolago. Mi mislimo še manj na to, da bi si pustili tik pred doseženim uspehom odvzeti zmago. Zato napadamo z vsemi silami. Bitka prihaja v zadnjo fazo neizprosne borbe, ki je največja preizkušnja orožja, materiala, organizacije in predvsem ljudi.

Kraljica borbe — pehote

Pehotni oddelki največ trpe. Treba si je samo predstavljati, kaj pomeni dan za dnevno in noč za nočjo sapo zunaj na prostem, vedno v boju s sovražnikom in prenašati napore, ki so v zvezi z vojno. V pušči Donovi stepti so izkopani številni nemški grobovi, razpokana rjava zemlja pokriva trupla bojevnikov, ki so tako daleč od doma kot tili junaki padli za Nemčijo. Smrt za vojake na fronti že dolgo ni več strašna; vsakomur se zdi nekaj neizogibnega in nespremenljivega. Koraka z njimi v vsaki četi in nihče ne ve, kdaj ga bo pokosila.

Pehota, ki vsak dnevni čas in tudi ponoči prehaja v napad, ima vselej novo povelje in določen smoter, ki ga mora doseči. Povelja izvršujejo vojniki brezhibno, vsak se bori na svojem, odseku kakor je treba, in nazadnje je cilj vedno dosežen. Stalingrad mora pasti, kajti ta zadeva je postala že prestižno vprašanje vsakega posameznega vojaka.

Topništvo učinkovito pomaga

Pekleni ogenj artilerije skoro ne preneha. Na vsem širnem prostoru stoji topovi vseh vrst in zadajajo uničujoče udarce obrambnim napravam pred mestom in v njem. Stalne pa so v akciji tudi manjša napadalna orožja. Baterije lahkih in težkih protitankovskih topov so vedno v prednjih vrstah, kajti pred nemškimi strelskimi jarkami se vedno znova pojavljajo sovjetski tanki, pretežno 26-tonski, ki jih je treba najprej izločiti iz boja. V vsaki jami, za vsako barikado in kjerkoli je primeren prostor, se skrivajo in čakajo tako dolgo, da preidejo naše čete v napad, takrat jih obsujejo z granatami. Ure dolgo se je tre-

ba boriti, preden je uničen tucat ali dva ruski tankovi. Lahke in težke baterije protitankovskega in protitankovskega topništva neustrašno posegajo v boj. Letalstvo je neprestano na delu. Kljub močni protiletalski obrambi in številnim sovjet-skim lovcem uničuje cilj za ciljem, utrdbo za utrdbo.

Pred nami leži na visoki ravnici stalingrajsko letališče. Njegovo vzletišče je že dolgo razoroženo po nemških bombah in neuporabno. Še vedno pa pada toča bomb na poslopja in vojašnice, ki so še polno zasedene in od koder streljajo Sovjeti z vse bomo. Črni oblaki dima se dvigajo kilometre visoko nad mestom. Ognjeni jeziki ogromnih požarov so neukrotljivi. Niti eno poslopje ni celo. Večina mesta je spreminjena v gorečo razvalino. Vsa znamenja kažejo, da mora pasti vsak čas v naše roke, toda vendar je to še tako daleč od nas. Rusko topništvo ne popušta. Njihove baterije so razmeščene po vsem mestu in tudi onstran Volge. Protitankovski topovi venomer streljajo v napadajoče oddelke. Letalstvo nas zasipa z bombami in nemški lovci imajo polne roke dela preden jih preženejo.

Življenje kakor v peklu

V pravem peklu smo. Nepopisen truš, neprestane detonacije granat vseh kalibrov, glušeče zvižgane izstrelkov po zraku, dež na vse strani letelih izstrelkov, vedno majajoča se tla, smrad po smodniku in še nešteto drugih neprijetnosti napravljajo življenje nevzdržno. Skozni takšen pekel prodirajo napadajoči oddelki. Biti morajo res hrabri in trdni, vztrajni in hladnokrvni, da vzdrže. Niti minuto ne smejo misliti na to, da so lahko prihodnji trenutki že mrtvi ali ranjeni. Regljanje stroje in strojnih pušk, strel iz karabink in odmevi izstrelkov lahkih pehotnih topov se slišijo iz tega trušča kakor glasovi pikola iz velikega orkestra. In vendar odločajo pekel in njihovo orožje. Izid bitke je v njihovih rokah. Utrdbo za utrdbo, jarek za jarkom, hišo za hišo, nadstropje za nadstropjem morajo zavzeti.

Ruski vojaki so že na koncu svojih moči. Ujetniki se opotekajo in njihovi brezizrazni obrazi pričajo, da jim je že vsega dovolj. Kakšen videz daje mesto samo, še ni mogoče povedati. Pred nami še vedno gore poslopja, kolikor jih požar še ni uničil. Strehe so raztrgane, šipe v oknih razbite. Malostevilni prebivalci, ki so ostali v mestu, prebivajo v zakloniščih in kletih. Boji v Stalingradu se razvijajo zdaj že po ulicah in hišah. Nemške čete silijo z vseh strani v mesto. Poslopja za poslopjem, ulica za ulico pada v njihove roke. Rusi se bore do skrajnosti, toda morali bodo popustiti, ker so vse zveze z njihovim zaledjem prekinjene.

Ljubljana si lajša skrb za drva

Visoki Komisar je izdal potrebne odredbe in predpise

Ljubljana, 23. septembra

Še pred nekaj meseci so bili Ljubljančani v največjih skrbih, kje in kako bodo dobili drva za zimo. Tudi v ta težki problem glavne mesta pokrajine je s svojo skrbno roko posegel Eksc. Visoki Komisar ter izdal potrebne odredbe in predpise za preskrbo z najnujnejšimi drvimi in sploh kurivom. Gozdna milica je pri svojem delu šla Ljubljančani tako na roko, da je za potrebe ljubljanskega prebivalstva določila vsa drva, kar bi jih iz naše pokrajine ne bi potrebovale vojaške oblasti.

Po odredbah Visokega komisarata je tudi mestna občina Ljubljana poslala v gozdove posebne komisije za določitev, koliko in kakšen les je za potrebe prebivalstva treba posekati na raznih zemljiščih. Te komisije so doslej že pregledale parcele na Rožniku in na Golovcu, da so pregledani gozlovi 260 gozdnih gospodarjev, za posek so pa komisije določile nad 3.000 prostornih metrov. V svojih gozdnih posestih so množično posekala mestna občina na Rožniku, druga drva so pa razdeljena na prej omenjene posestnike tako, da na posameznega posestnika odpade povprečno po 8 kub. metrov drv.

Za sečnjo določen čas se je moral kar najbolj skrajšati predvsem zato, da bodo drva do zime že dosti suha in takoj dobra za kurjavo. Navzile kopanju krompirja, sušenju otave in spravljanju drugih poljskih pridelkov so se pa gospodarji naglo lotili tudi sekanja drv. Skladišča mestnega preskrbovalnega urada na mestni pristani in v šiški, prav tako pa tudi razni trgovci in vsak dan prevzemajo drva. Lahko upamo, da bodo do 20. oktobra že vsa ta drva na skladiščih.

Ker pa nekateri posestniki nimajo niti potrebnih delavcev, niti prevoznih sredstev, je mestni preskrbovalni urad v lastni režiji organiziral to delo. Skupina delavcev je te dni začela sekati drva, vozniki mestne pristave jih pa že vozijo na razna skladišča.

Spet vabimo vse one gozdne posestnike, ki ne bi sami mogli drv dobaviti ob določenem roku, naj se zgledajo v preskrbovalnem uradu s prošnjo, naj preskrbovalni urad sam poseka in spravi drva.

Kulturni pregled

Obisk pri goslarju

Ko smo odigrali svoj kvartetni odnosno kvintetni program, se je razvil ob običajni cigareti — domača gospa nam je postregla tudi z izvrstnimi hruskami — razgovor o Brahmsu, Dvořaku in Cesarju Francu. Seve nas je zopet Dvořakov klavirski kvintet znova tako prevzel, da smo si bili edini v tem, ko smo mu prisodili prvenstvo — vsaj pri komornih delih s klavirjem. Naš pianist, nepogrešljivi gospod E., je bil zopet enkrat v ognju. Ni čuda, saj je odigral svoj part na izbornem S-ovem klavirju, kar mu je omogočilo, da je mogel slediti vsem dinamičnim odtokom, ki jih zahtevajo skladbe. Pogovor se je pletel o različnosti klavirjev in je prešel k godalom.

Dobra violina je tudi redkost, se je oglašala naša violonistka, kje bi se danes do dobil instrument z zvokom Bergonzija ali Magginija, da ne govorim o največjih italijanskih mojstrih Amatijs, Guarnerijs in Stradivarijs.

Draga moja, sem pripomnil, vse to je res. A tudi pri nas se že dobijo dobri instrumenti. Imamo med našimi goslarji v Ljubljani dva mojstra, na katerega smo lahko ponosni: prof. Ivančiča in Musiča. Izdal sem se, da sem pri Musiču že gusliral njegove novejšie kreacije in sem predlagal, da stopimo vsi skupaj do njegove delavnice. Moj predlog je bil sprejet in kmalu smo se znašli v njegovi vili na Mirju.

Mojster nas je sprejel v delovni obleki, z zaviranimi rokavi in modrim predpasni-

kom. Peljal nas je v delavnico, kjer je imel prvrkar v delu svojo peto koncertno violino v letošnjih solističnih počitnicah ter ji je v razminki dletil izdeloval javorjev trebuh.

To bo dober instrument, nam je rekel, izbral sem mu najboljši les. Na hrbtni strani smo že videli plamenasti vzorec javorvine, čeprav je bila še v surovem stanju. Kako je mogoče v naprej trditi, da bo instrument dober? Je vprašal radoveden naš primus.

Lahko, je odgovoril goslarjski mojster; instrument mora postati dober, če je napravljen po vseh pravilih goslarjske umetnosti in je vrhunske iz neoporečnega, dobro izbrane in suhega lesa. Če kdo že 60 let izdeluje instrumente, si pridobi pač dovolj izkustva, da more v naprej vedeti, kakšne kakovosti bo izdelek. Pripovedoval nam je nato o svojih prvih začetkih, o dunajskem šolanju, o vedno rastoči sigurnosti v delu, a tudi o razočaranjih in nasprotjih, ki jih je doživljal. Vse to pa je preteklost. Zdaj ga ne vznemirja več, če ta ali oni nezaupno gleda na njegovo delo. Dobro ve, da je take vrste strokovnjak slabo poučen in da bi vse drugače govoril če bi se prepračil o dvojni lepoti njegovih violin iz zadnje dobe, o lepoti, ki nudi pašo očem in ušesom.

Kakor osteklenela plast se blišči nežni lak na javorjevi in smrekovi plošči skrbno izdelanih instrumentov. Vsaka malenkost je

gospodarske potrebe njih lastnikov, zato pa tudi ne bo mogoče upočevati nobene prošnje za znižanje za posek določene količine drv. Prav vsi moramo na ta ali oni način prenašati izredne razmere in vsi jih tudi moramo skušati s svojimi doprinosi vsaj omiliti in olajšati. Posestniki gozdov niti niso izjemni, da nam ne bi pomagali v stiski za drva.

Najnujnejša preskrba ljubljanskega prebivalstva z drvimi zagotovljena ter se zato

ni treba bati, da bi pozimi ne imeli s čim kuhati. Zato pa opominjamo vse one, kar brez dovoljenja podajali v tuje gozdove, naj popolnoma prenehajo s pustošenjem gozdov, ker naši gozdovi niso samo vir blagostanja, temveč tudi vir zdravja in lepote mesta Ljubljane.

Obnovite naročnino!

Dal 15 al 30 Settembre vengono emesse le nuove serie di

BUONI DEL TESORO NOVENNALI 4% A PREMI

Interessi e Premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 92 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 4% dal 15 Settembre fino al giorno del versamento.

Le sottoscrizioni possono essere eseguite in contanti o con versamento di Buoni del Tesoro novennali 4% scadenza 15 febbraio 1943.

Vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione.

Per le sottoscrizioni con versamento di Buoni del Tesoro novennali 4% 15 febbraio 1943 i medesimi vengono accettati alla pari e al sottoscrittore viene corrisposta la differenza di L. 8 per ogni cento lire di capitale nominale, nonché il rateo di interessi in ragione di cent. 35% in corrispondenza della cedola non ancora scaduta che dovrà trovarsi unita ai titoli versati in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 1 miliardo di Buoni concorre annualmente a n. 116 premi per un ammontare complessivo di L. 4.800.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Province Lombarde — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Credito Commerciale, Milano — Banca Cattolica del Veneto — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di D.D. e C.C. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Belinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese;

Tutte le altre Casse di Risparmio, Banche e Banchieri, e Banche Popolari, iscritte alle Federazioni di Categoria, nonché gli Agenti di Cambio partecipanti alla Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio.

Od 15. do 30. septembra bodo emitirane nove serije

9 LETNI 4% ZAKLADNIH BONOV s PREMIAMI

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: 92 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice poleg 4% obresti od 15. septembra do dneva vplačila.

Vpisovanje se lahko opravi ali v gotovini ali z vplačilom 9 letnih 4% zakladnih bonov, ki zapadejo 15. februarja 1943.

Sprejeti so kot gotovina kuponi dopuščeni za vpis.

Pri vpisu z vplačilom 9-letnih 4% zakladnih bonov 15. februar 1943 se isti sprejmejo a la pari in vpisnikom se prizna razlika 8 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice, poleg odgovarjajočih obresti v znesku cent. 35% z ozirom na še ne zapadli kupon, li mora biti priključen bonom izročnim v vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 1 milijarde lir bonov odpade letno 116 premij v skupnem znesku 4.800.000 lir, ki se žrebajo vsakih 6 mesecev.

Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju, po vodstvom zavoda Banca d'Italia:

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Province Lombarde — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Credito Commerciale, Milano — Banca Cattolica del Veneto — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di D.D. e C.C. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Belinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese;

Vse ostale hranilnice, banke, bančniki in ljudske posojilnice, ki so včlanjene v Zvezi bančne kategorije, kakor tudi menjalnični agenti, ki so člani družbe »Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio«.

do skrajnosti vestno izdelana, tako da se čudiš, ko premišljuješ, kako je taka dovršenost v ročnem delu sploh mogoča.

Spomnim se na deliške tase, ko vidim, kako se razlikujejo Musičeve gosli po barvi: ta je temnejša, druga kaže naravno barvo lesa, tretja je rdečkasta, četrta svetla kakor blondinka. Tako si zapomniš na pogled ta ali oni izdelek. A ko poskušaš, kako zvene posamezni instrumenti, se zopet spomniš na individualne posebnosti človeške glasu. Ni je pa težje stvari, kakor najti pravega besednega izraza za označbo teh glasovnih posebnosti. Rekel bi pri tej, da ima pravo violinsko barvo glasu, druga zveni že podobno kakor viola, tretja je poseben nežnega zvoka, četrta ima zametasti ton ... in tako iščeš primernih izrazov, ki ti pa nikdar ne povedo, kakšen je glas v resnici. Pri vseh teh goslih se pa pri igranju prepračša, da se ti odzovejo pri najhujšem dotiku z lokom in da ti zapojejo lepo tudi, kadar ojačš zvok do fortissima.

Posebnost teh instrumentov je nadalje ta, da komaj opaziš razliko, ko prideš od strune do druge, vendar moraš priznati, da na eni G posebej kono zveni, na drugi A itd.

Ko je naš prvi primus odigral razne pasaje po vrsti na vseh instrumentih in ko smo se iz daljave prepračili o »neestetičnosti njih glasu, t. j. da nosijo ton tudi na večjo užitek. Pri tem smo se prepračili, da mu ni za čestitke in komplimente. Sam se zaveda dobro, koliko se je pri svojih »stradivarijskih« (vse violine razen ene, ki je izdelana v spomin na Guarnerija in ki je oremljena namesto s poljem z izrezljano Guarnerijevo glavo, so napravljene točno

po Stradivarijevem modelu, torej po vzorcu najboljših violin, ki so kdaj nastale) približal svojemu idealu.

Pri dosegu dobrega tona ima seve poglavito vlogo pravi lak, ki mora imeti vsa svojstva luščila, kakor so ga uporabljali veliki italijanski mojstri. Musičev lak, kakor ga danes uporabljajo, je tudi sad 60letnega iskanja ter prekaša po kakovosti trde prevleke modernih nemških in čeških godal. O tem laku in o njegovi sestavi seve mojster ne govori preveč, saj je upravičen varovati tajnost svojih tovrstnih dognanj, kakor so ip vedno čuvali tudi njegovi goslarjski predniki.

Pred odhodom smo se zanimali za Musičeve nadaljnje načrte. In glej, namesto da bi govoril o svojem delu, nam je začel na dolgo in široko pripovedovati o naraščanju, ki ga vzgaja na Soli za izdelovanje glasbil, ki je, kakor znano, priključena naši Tehniški srednji šoli v Ljubljani. Bolj kakor lastno delo mu je pri srcu delo njegovih učencev, kor ve, da se bo to delo nadaljevalo tudi, ko njega več ne bo. Trdno veruje, da bo prišel čas, ko bo mnogo ljudi pri nas imelo z domačo obrtjo v zvezi z goslarstvom svoj tepi zaslužek. Da bo prišel čas, ko bodo slovenske violine slovele enako kakor danes saksonske in morda še bolj, kajti vsi pogoji za izdelovanje polnokrvnih godal so pri nas podani: odlični lesi, sposobnost in spretnost naše mlade goslarjske generacije, a predvsem resni in strokovno brezhibni pouk, ki ga uživajo Musičevi študenti. Treba je samo še zaupanja s strani uporabnikov. In to bo prišlo samo od sebe. O tem smo bili vsi prepričani ko smo se poslovili.

—n—

Kronika

* **Spomenik padlim na otoku Ada-Kale.** Sredi Donave v železnih vratih je znameniti otoček Ada-Kale, ki pripada Rumuniji, vendar so se tu do današnjih dni ohranile nekatere turške družine iz prejšnjih časov. Ada-Kale vzbuja orientalski vtis, ker ima tudi še danes svoj minaret in po turškem načinu zgrajene hiše. Zdjajo, da na otoku sredi Donave postavili spomenik rumunskim in nemškim vojakom, padlim v skupni borbi proti boljševizmu. Slovesna spominska svečanost je bila te dni pod pokroviteljstvom zamenika ministrskega predsednika prof. Mihajla Antonescuja, ki je predsednik rumunsko-nemškega društva in je zagotovil vsa podpora, da se zgradi na otoku Ada-Kale spomenik nemško-rumunskemu bratstvu.

* **Šahovski turnir v Monakovem.** V boju za naslov evropskega mojstra sta se v soboto srečala Keres in Reilstab. V dunajski igri je Keres močno napadel na levem krilu, tako da je moral Reilstab popustiti in je izgubil partijo. V srečanju med Napolitanom in Jungom je slednji odbil prvi napad, potem pa presenečen nad neko potezo prelazil partijo Italijanu, čeprav je imel na razpolago še možnost remija. Richter in Barca sta igrala špansko partijo neodločeno. Ostale tri partije so bile prekinjene. V igri štirih konjev med Rohackom in Aljechinom, je dolgo časa kazalo na remis, po prekinitvi pa je bil dr. Aljehin v prednosti. Tudi Stoltz je imel v španski partiji proti Bogoljubovu dolgo časa prednost, ob prekinitvi pa se zdi, da bo igra neodločena. Po petem kolu je stanje takšno naslednje: Keres 3 in pol, dr. Aljehin 3 (1), Reilstab 3, Bogoljubov 2 in pol (2). V B-turnirju ni bilo posebnih sprememb v vodstvu, ker sta partiji Danielson-Szily in Fuster-Müller ostali remis. Ahues pa je izgubil proti Samarianu. Na čelu stoji Danielson s 4 točkami pred Szilyjem s 3 in pol in Müllerjem s 3 točkami.

* **Sanitetni general dr. Otto Scholl je podlegel ranam.** Poročajo smo že, da je umrl sanitetni general dr. Otto Scholl, vrhovni zdravnik oklopnega armadnega zbora na vzhodu. Podlegel je rani, ki jo je dobil od sovražnega izstrelka pri izvrševanju svoje dolžnosti. Dr. Scholl se je rodil v Trierju leta 1888. In je bil že med prvo svetovno vojno vojaški zdravnik. Odlikovan je bil z železnim križcem 1. in 2. stopnje. V železni diviziji se je udeležil potem baltske ekspedicije in ostal njen član do razpusta. Kmalu nato je bil mladi častnik spet sprejet v vojsko. Sedanja vojna ga je zatekla kot sanitetnega šefa divizije, pozneje pa je napredoval za vrhovnega zdravnika oklopnega armadnega zbora. Odlikovan je bil tudi v tej vojni z železnim križcem 1. in 2. stopnje.

* **Smrt viteza železnega križa.** Pri hudih obrambnih bojih severno od Orla je padel na čelu svoje čete v oklopljenem polku stotnik Ludvig Leinhold. Bil je v svoji diviziji zelo znan in je bil odlikovan z viteškim križcem reda železnega križa.

* **Mednarodno zborovanje zdravnikov** traja te dni v Inomostu. Prišli so zdravniki 25 narodov, med njimi iz Japonskega, iz Mandžurije, Indije in Tajsega. Zborovanje je pripravil inozemski oddelk nemškega državnega zdravstvenega vodstva. Zdravniki se predvsem posvetujejo o vojaškem zdravstvu, o raziskovanju raka in o borbi zoper njega, o populacijski politiki in o jetiki. Nemški državni zdravstveni vodja dr. Conti je opisal uspehe nemškega zdravstva v sedanji vojni in rekel, da je stanje zadovoljivo. Zagotavlja, da je nemški naraščaj zdrav in da je nemški narod brez škode prestopal najnižje stanje prehrane.

* **Prof. dr. Sauerbruch zdravi turškega ministra.** Šef-kirurg prof. dr. Sauerbruch, ki ga častijo kot najznamenitejšega sodobnega nemškega zdravnika, je pretekle soboto odpotoval z letalom iz Berlina v Turčijo. Na pomoč ga je poklical turški zunanji minister Mememendzogli, ki je nevarno zbolel in bo najbrž potrebna operacija.

* **Madžarska vitaminska kuhinja v Košicah** je bila te dni svečano otvorjena v navzočnosti zastopnika prehranjevalnega ministra. V tej kuhinji bodo po zgledu Frankfurta preizkušali različna jedila za vojsko in civilno prebivalstvo in se nadejajo, da bo to zelo v prid splošni prehrani madžarskega naroda.

* **80letnica cigarete v Evropi.** Te dni je minilo 80 let, kar je bila ustanovljena prva tovarna cigaret v Evropi. Zgradila jo je tovarna Lafarne v Draždanih. Le počasi se je cigareta uveljavila pri kadilcih, ki so doslej »pili« in žvečili tobak, po samostanih pa je bilo zlasti njuhanje udomačeno. Do konca preteklega stoletja je obdržala cigara svoj sloves. Šele v zadnjih 30 letih se je cigareta zelo razširila, bodi že izgotovljena v tovarni, ali svačkana od kadilca samega. Dandanes popuše evropski kadilci na milijarde cigaret. V Nemčiji so Draždane vse do današnjih dni ostale glavno torišče izdelovanja cigaret.

* **Živalske posebnosti v Ukrajini.** Listi poročajo: Na črni zemlji Ukrajine nahajamo živalce, kakršne je v Nemčiji le še redko najti. Tako živi v pokrajini Aleksandrovke veliko število zelenih vrav ali zelenk, ki jih Nemci imenujejo Blauroke. Povsod to je videti te lepe ptice s sijajnim, pestrim perjem. Potikajo se po polju. Nič manj redek ni zlati škorec, čigar obleka je res videti kakor prevečena z zlatom. Tudi smrdokavre so v deželi ob Dnepru zelo pogoste. Na poljih najdemo mnogo rogačev ali kleščarjev, ki so kar nenavadno veliki. Zanimivo je opazovati, kako se rogači prav po jelenjem zgledu srdito bore med seboj za svoje ženke.

* **Nemški dijaštvo v vojni službi.** Nemški listi ugotavljajo, da je tokrat vse nemško dijaštvo v vojni službi. Mnogo je zaposlenih v oboroževalni industriji in pri gradnji vojaških objektov, veliko število pa je v narodno-politični službi na vzhodu, jugovzhodu in na zapadu. Več tisoč težko zaposlenih žena in mater je lahko dobilo dopust, ker so jih začasno nadomestile nemške dijakinje.

* **Do 5 kg kave sme imeti v Nemčiji vsako gospodinjstvo.** Nemški listi objavljajo pojasnilo, da določila uredbe, ki je bila izdana januarja letos, po katerih se mora zapolniti vsaka množina surove in pražene kave, ne veljajo za količino do 5 kg, ki jih posamezna gospodinjstva ali zasebniki uvožijo iz inozemstva.

IZ LJUBLJANE

Obiskovalcem bolnikov

Kdor se je zdravil po bolnišnicah velikih mest, ve, da je hišni red glede obiskov tam očitno strožji kakor pa pri nas. Lahko je obiskoval uvidenost in discipliniranost tamošnjih obiskovalcev, ki so točno ob določenem času brez ugovora in posebnega zapustila bolnišnično področje. Za pa del naših obiskovalcev bolnikov v ljubljanskih bolnišnicah ne razume, da sta hišni red in omejitve obiskov nujno potrebna zaradi bolnikov samih in njih zdravljenja ter da bolnišnični vrt rabi bolnikom, ni pa javni park. Stari ljubljanci vedo, da je že od početka obratovanja bolnišnice, torej že 45 let, čas za obiske določen. Obiskovalci bolnikov naj torej v interesu bolnikov in reda v bolnišnici zapustijo njeno področje v določenem času. Morebitni zamudniki pa naj na vljuden poziv bolnišničnega uslužbenca zapustijo področje zavoda in naj nikar močno, ki opravlja težko in odgovorno službo, ne delajo neprijetnih z nesmiselnimi opazkami in nezasužnjenimi grožnjami.

Prepričani smo, da bodo obiskovalci pokazali razumevanje ter bodo olajšali posel oseboj bolnice in s tem posredno pomagali tudi svojim dragim bolnikom.

u— **Jesen se je uvedla z dežjem.** Letošnje poletje je dolgo odlašalo z dežjem, ko pa je jesen nastopila svojo vlogo, je brž pokazala svojo deževno oblast. Že v noči od ponedeljka na torek so močne bliskavice prešinjale ozračje in napovedovale izpremembo vremena. Toda v torek dopoldne se je vreme še držalo, tudi še dopoldne, a proti večeru se je vilo in se je sprostil precej izdaten naliv. Včeraj se je ljubljana zbudila v mračnem, zadržanem jutru, deževalo pa je nato še čez dan. Astronomska jesen se je pričela včeraj 23. t. m. ob 17.17, ko je Sonce stopilo v znamenje Tehtnice. Danes ob 15.34 bo ščip. Dan se je v septembru že znatno skril in zgodaj nastopa večer. Ozračje se je nasproti nedavni vročini sicer že ohladilo, vendar hlad še ni preveč občuten. Temperatura zadnjih dni je naslednja: v ponedeljek zjutraj je bilo 12.2°C, čez dan 24.6; v torek zjutraj 12, čez dan 23.4, v sredo zjutraj pa je bilo kljub nočnemu deževju živo srebro na 15°C, kakor še nedavna poletna jutra.

u— **Nova grobova.** Za vedno je zapustil svoje poštne podružnice v pokouju g. Anton Kavčič. Na zadnji poti ga bodo spremlili v četrtek ob pol 16. iz kapele sv. Frančiška na Zalah k Sv. Križu. — Preminili je davčni inspektor v pokouju g. Jože Persak. Dragoga rajnega so 22. t. m. položili k večnemu počitku na pokopališču pri Sv. Križu. — Pokojnika bodi ohranjen lep spomin, svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **Seznani davčnih osnov za knjigarne, trgovine s steklom in porcelanom, drogerije, sanatorije, parfumerije, kozmetike, trgovine s sanitetnimi potrebščinami in zobotehničnimi predmeti ter za galanterije** bodo razgrnjeni do 6. oktobra t. l. za trgovine z železnino in posodo ter za trgovske agencije in komisije do 7. oktobra t. l. seznani davčnih osnov za trgovine z modnim blagom in prevoznitva bo po razgrnjen do 8. oktobra t. l. med uradnimi urami v mestnem odpravnstvu, soba št. 19 v III. nadstropju na magistratu, Mestni trg št. 27.

u— **Prijave za kurivo** so uslužbenci mestnega preskrbovalnega urada pobrali že po vsem mestu. Kdor pa prijavi še ni oddal, naj jih takoj prinese na magistrat v pritličje ter jih odda v pisarni na dvorišču, levo. Spet pa moramo opozorjati, da neupravičeno zapoznelih prijav ne bo mogoče upoštevati.

u— **Kleti je treba pripraviti.** Preden vskladiščimo krompir za zimo, je treba poskrbeti za primeren prostor. Krompir, kakor tudi drugi pridelki potrebujejo za zimo prijetno hladno, vendar ne mrazno klet, ki se da dobro sušiti in ki ni preveč svetla. Predvsem pa klet zahteva skrbna snaga. Za čiščenje kleti in drugih takih prostorov je nastop jeseni najprimernejši čas. Ako zračiš klet ob zelo toplem dnevu, še zrak, ki prihaja s prostega v klet, shladi, vlaga se zgosti in stene postanejo vlažne. Tako je potem klet vlažna in za tohla. Izberi torej za zračenje kleti tak dan in čas, da bo hlad v kleti svež in trajen. Nadalje je treba skrbno pripraviti ležišča krompirja in urediti tako, da pride do krompirja čim več zraka. Ni primerno, če je krompir previsoko naložen, da ne more uhajati hlapčeva vlaga, nakar začne krompir zaradi nastajajoče vročine gniti. Ako spravljaš krompir v zaboj, naj bodo ti po možnosti plitki. Glavno pravilo pa je, da ne ukletiš vlažnega krompirja. Če je krompir vlažen, ga je na vsak način treba prej docela osušiti. In potem preglej vsaka dva ali tri tedne zaloge krompirja ter odstrani sproti vse, kar je gnilega.

u— **Spored koncerta na dveh klavirjih,** ki ga bosta izvajali pianisti Marta Bizjak-Valjalo in Silva Hrašovec v ponedeljek, dne 28. t. m. ob pol 7. uri v mali filharmonični dvorani: 1. Longo: a) Variacije na Mozartov tema; b) Mala suita; 2. Grieg: Stara norveška romanca; 3. Reinberger: Koncert; 4. Tomic: Nizki rej, suita ljudskih plesov; 5. Rahmaninov: a) Romanca; b) Tarentela. Koncert bo nudil lep umetniški užitek in dal pogled v literaturo, ki je pisana za dva klavirja in pri nas ni še bogve kako znana. Zato bo ta koncert dveh naših pianistik ne samo umetniški, temveč tudi poučen. Predprodaja vstopnic v Knjižarni Glasbene Matice.

u— **Privatna dvorazredna trgovska šola Zbornice za trgovino in industrijo,** Gregorčičeva 27, (Trgovski dom, poleg Visokega komisarjata) vpisuje vsak dan dopolne.

u— **Nesreče.** Za spremembo enkrat v torek niso sprejeli na kirurški oddelk ljubljanske bolnišnice nobenega ponesrečenega otroka, ki sicer navadno niso redki. Milka Židanova, 3letna postranska, je v kopalnici padla in si zvilila nogo v gležnju. V nogo se je vsekala 17letna pletilja Ivana Sterletova. Veriga je ranila na glavi 19letnega sina prevoznika Rudolfa Kosa, 25-

letna žena posestnika Angela Škrabova in je v vilami prebodla dlan leve. 40letni uradnik Ludvik Wohlmuth pa se je vseknil v kazalec leve.

Z Gorenjskega

Zadrulništvo na Koroškem in na Gorenjskem. Nedavno je bila v Celovcu glavna skupščina zveze rajfajznov. O delu zadrulne zveze na Koroškem je poročal član predsedstva inž. Krimschitz. Navedel je, da je zdaj na Koroškem 168 kreditnih zadrul. S prikličkom Gorenjskega bo centralna blagajna v Celovcu primerno razširjena. Na Gorenjskem je bilo doslej 97 kreditnih zadrul, ki jih bo zdaj nadomestilo 45 nemških rajfajznov.

Dva zanimiva zakonska para. V Volšperku na Koroškem sta se nedavno poročila dva para, ki sta bila jako različne starosti. Medtem ko je prvi par štel skupno 120 let, se je mogel drugi par izkazati komaj s 35 leti skupne starosti. Mladi ženini steje namreč šele 18, nevesta pa 17 let.

Nesreča v planinah. 34letna Elizabeta Bachmanova iz Šmohorja se je odpravila v Ziljske planine. Žal je tudi njej bila naklonjena nesrečna usoda, ki je letos zahlevala v planinah izredno visoko število žrtev. Turistka je padla čez steno več sto metrov globoko in je obležala mrtva.

Huda nesreča s traktorjem. 43letni Janez Fröhuf iz Beljaka se je peljal s traktorjem po neki strmini. Traktor pa se je prevrnil čez rob in voznik je obležal smrtno nevarno poškodovan. Nezaustnega so prepegljali v beljaško bolnišnico.

Pri nabiranju odpadkov se je v zadnjem četrtilletju najbolj odlikovala deška ljudska šola v Beljaku. Oddala je izmed vseh koroških šol največjo količino nabranih stvari. Gaulajter je po beljaškem županu izročil tej šoli posebno spominsko ploščo.

Iz Spodnje Štajerske

Osemdesetletnica smrti Antona Martina Slomška. Danes mine 80 let, kar je v Mariboru umrl javantinski knezoškof Anton Martin Slomšek. Bil je in ostane eden izmed najpopularnejših slovenskih vladik. Rojen istega leta kakor Prešeren (1800) in doma z velike, stare kmetije na Slomu pri Ponikvi je že zelo zgodaj kazal izredne talente, ki jih je potem v dušnopastirskem poklicu izdatno in blagodejno izkoristil. V teku dolgotrajne dušnopastirske službe v raznih obrobih krajih je spoznal številne slovenske rodove, njihove šege in navade, odlike in slabosti. Zato je bila njegova beseda tako preprosta, vzgojna in prepričljiva, da bo kljub opombam stroge literarne kritike trajno ohranila svojo veljavo. O Antonu Martinu Slomšku imamo poleg njegovih zbranih spisov tudi obsežno poljudno biografijo; izdala jo je pred leti družba sv. Mohorja, ki je na ta način le še poglobila spoštovanje do pokojnega vladike.

Svečan sprejem majorja Goloba. Kakor smo poročali, je bil major Golob za svoje letalske zmage odlikovan z najvišjim nemškim odlikovanem, z briljanti k viteškemu križcu. Major Golob je po prednikih s Spodnjega Štajerskega, mati in sestre pa žive v Gradcu. Ko mu je Adolf Hitler izročil odlikovanje, mu je dovolil tudi dopust in major Golob je s svojim letalom »Me-9« priletel v ponedeljek dopoldne na graško letališče. Tu so ga svečano sprejeli predstavniki civilnih oblastev, vojske in mesta. Ko se je z letališča pripeljal v mesto, so bile glavne ulice v zastavah in je zlasti mladina navdušeno pozdravljala odlikovanca.

Novi grobovi. V mariborski bolnišnici je umrla 64letna posestnica Ana Venetova od Sv. Jakoba v Slov. Goricah. Nadelje so umrli v Mariboru 35letna vničarka Julka Mulčeva, 32letni delavec Ciril Kobal in 68letna prevžitkarica Alojzija Švedrova.

Nesreče. V mariborski okolici se je hudo ponesrečil 31letni posestnik Martin Kodelj. Padel je z voza in se nataknil na soro. Dobil je hude notranje poškodbe. 32letna Pepca Znidarjeva iz Studencev je nevarno padla in se polomila po nogah. 10letni Pavel Štrukelj se je v Mariboru poškodoval pri igranju po rokah. 43letni viničar Stefan Boštark je pri delih v vinogradu dobil hude poškodbe na glavi. Prav tako se je v Mariboru nevarno ranil na glavi 32letni Henrik Novak. Vsi ti poškodovanci so bili prepeljani v mariborsko bolnišnico.

O obeh razstavah v Ptuj. O umetnostni in politični, ki sta bili prirejani o priliki ptujskega okrožnega dne in so za april 20. sept., poročajo štajerski listi, da jo je obiskalo okrog 20.000 ljudi. Zlasti velika je bila udeležba iz okolice.

Mariborski prater. Mariborski jesenski teden je letos prvič uveden in traja od 19. do 27. septembra. Nasproti mestnim avtobusnim garažam je nastal mali prater. Prišpeli so popotni ljudje iz raznih krajev, da je veseljeni prostor poln vagonskih vozov, vrtiljakov, avtodromov, orjaškega kolesa, gugalnic in različnih šotorov. Obisk je zadovoljiv.

V gradu pri Veliki Nedelji se je v nedeljo pričelo taborenje deklet, ki so prišle semkaj v obvezno delovno službo. Ob tej priliki je objavila »Tagesspost« članek, v katerem popisuje, kako je grad nekoč služil nemškemu viteškemu redu in je vse do leta 1850. vršil civilno jurisdikcijo nad podložniki v 29 občinah. Po lanskem prevratu je tu bila najprej voditeljska šola za mladino ptujskega okrožja, zlasti pa je grad urejen za taborišče ženskih delovnih obveznic.

Mladinsko delo. Mladina v okviru Heimabunda pričinja z zimskim sporedom. V vseh okrožjih se vrstijo zborovanja mladinskih voditeljev. Takšno zborovanje je bilo tudi v Trbovljah. Okrožni mladinski vodja Schilcher je izjavil, da se s septembrom končuje poletna doba taborenja in mladinske pomoči pri žetvi. Naslednja dva meseca bo mladina pripravljala »igrače« za božična obdarovanja. Januarja bodo zimске tekme, februarja se bo poglobilo organizacijsko delo, v marcu pa bo zimsko delo zaključeno s tednom nemške mladine. Glavna naloga letošnje zime je prirejanje nemških tečajev, ki so za mladino v Heimabundu obvezni. Delovni načrt za zimo je na vsem Spodnjem štajerskem enak.

V Slovenjem Gradcu je bilo prvič sklicano veliko zborovanje funkcionarjev Heimabunda v mariborskem okrožju. Po raznih poročilih je okrožni vodja Doboczyk sporočil zahvalo zveznega voje za doslej opravljeno delo in je dal navodila za zimске mesece.

Iz Hrvatske

Novo priznanje hrvatskim letalcem. »Hamburger Fremdenblatt« objavlja prikaz pomembnih dobrovoljskih oddelkov na vzhodnem bojišču in pravi za Hrvate: »Tudi dobrovoljci najmlajšega naroda, ki se je potem, ko je prebrodil težko krizo, prikličil narodom nove Evrope, to je pripadniki hrvatske legije, se izredno hrabro bore na vzhodu.« Vojni dopisnik Evgen Press pripoveduje: »Še prej, preden smo spoznali hrvatske lovske oddelke, se je vsepovsod govorilo o njihovem znanju.« Vodilni nemški lovski letalec je ob neki priliki dejal o Hrvatih: »Lete kakor vrage, napadajo kakor satani in streljajo kakor belcebubi!«

Odkritje spominske plošče ustaškim prvoboriteljem. Na obletnico smrti prvih žrtev iz vrst pravaške mladine Marka Hranilovića in Matije Soldana bo v nedeljo 27. t. m. odkrita spominska plošča na hiši št. 4 na Kapitolu v Zagrebu, kjer so se postrojili prvi ustaški oddelki iz vrst hrvatske pravaške revolucionarne mladine.

Sto zračnih zmag hrvatskih pilotov. Ob priliki stote zračne zmage hrvatske lovske skupine na vzhodnem bojišču je poveljujoči generalni polkovnik von Richtofen poslal poveljništvu hrvatskih letal-ekih sil posebno brzojavko, v kateri izraž hrvatskim pilotom posebno priznanje.

Orgle v zagrebiški katedrali obnovljene. Po poročilih zagrebiških listov so bile te dni obnovljene orgle v zagrebiški katedrali. Dobile so četrty manual in 15 novih registrov. Njihova sedanja vrednost je najmanj sedem milijonov kun. Orgle je zgradila leta 1885. nemška tverška Walcker v Ludwigsburgu in so že tedaj veljale po sodbi strokovnjakov kot ene najboljših v Evropi. Prof. Franjo Dugan, ki že od leta 1895. igra na teh orglah, je izjavil, da pozna skoraj vse znamenitejšje orgle v Evropi in da bi razen z onimi v Ulmu zagrebiške ne zamenjal z nobenimi.

Bombnemu napadu na Zagreb je posvetil »Hrvatski Narod« dve sliki s spremnim besedilom, iz katerega povzemamo naslednje stavke: Tako lahko izgleda samo delo obupanca, ki se oprijemlje vsake bilke, da bi se rešil. Ves Zagreb in vsa hrvatska javnost vidi v tem dejanju znak slabosti. Nevojaški zračni napad je bil sprejet z največjo odvratnostjo. Poskus, da bi se s takim obupnim in nevojaškim dejanjem oslabilo odločnost hrvatskega naroda in njegova enodušna povezanost, je smešen.

»Zagreb-Sofia«. Hrvatsko bolgarsko društvo v Zagrebu je v sporazumu z Bolgarsko-hrvatskim društvom v Sofiji sklenilo izdajati skupen časopis v hrvatskem in bolgarskem jeziku pod naslovom »Zagreb-Sofia«. Namen časopisa je vzdrževati in razvijati medsebojne kulturne odnose. Izhajal bo četrtilletno na 60 straneh. Prva številka bo izšla konec tega meseca. Glavni urednik novega časopisa je Gjuro Teufel.

Iz Srbije

Razvoj ribištva. Beograjski osrednji zavod za ribištvo je sredi preteklega stoletja postal poseben oddelk kmetijskega ministrstva. O sedanjih načrtih tega oddelka poroča »Südost-Echo«: V začetku leta 1941 je bil pri samostanu Žižl urejen prvi ribnik v obsegu 5 ha, kjer so začeli gojiti izključno krape. Letos bodo uredili drugi ribnik pri samostanu »Jubotinju«. Obsegal bo 2 ha in bo veljal 150.000 din. Ta ribnik bodo oskrbovali menihi. Ribski odsek v Beogradu ma dalje v načrtu še mnogo ribnikov in sicer v krajih, kjer so za to dani ugodni pogoji. Zlasti bodo izkoristili planinske potočke. Marsikdo so izprva hoteli močvirnata da osušiti; ker pa pramenjuje denarja, bodo uredili ribnike. Razvoj ribiškega gospodarstva naj bi se torej v Srbiji gibal v vedno širšem obsegu, tembolj, ker je potrošnja mesa omejena in je povpraševanje po ribah vedno večje. Preteklo leto so v Srbiji z Banatom vred izdali nič manj kakor 1500 ribiških izkaznic. Letos je to število še znatno naraslo. Večji del so ribiška dovoljenja izdana za Donavo od Beograda do Kladova, kjer je posebno mnogo ribičev. To pa je razumljivo, ker prihajajo mnoge izvrstne ribe iz Crnega morja po Donavi vse do Kladova.

Skupina mladih srbskih kmetovalcev je potovala po Nemčiji. Njihov spremljevalec poroča o tem v dnevniku »Novo vreme«, kjer pravi: Posebno značilno je, da v Nemčiji nimajo črne borze. Urejen trg, popolna organizacija preskrbe in prirojen disciplina so najvažnejši činitelji, ki preprečujejo to nevrščnost.

Radio Ljubljana

ČETRTEK, 24. SEPTEMBRA 1942-XX.

7.30: Lahka glasha. 8: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Koncert baritonista Borisa Popova. 13: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec. — Simfonična glasha. 14: Poročila v italijansčini. 14.15: Novi orkester vodi dirigent Fragna. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Koncert Tria Emona. 17.35: Koncert violinstike Jelke Staninčeve (pri klavirju Marta Bizjak-Valjalo). 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Pisana glasha. 20: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Vojaške pesmi. 20.45: Prireditve družbe EIAR: Simon Boccanegra — spisal F. M. Piave, Lirica, ugalsbil G. Verdi. — V odmorih: pribl. 21.10 — predavanje v slovenščini, pribl. 22.20 — zanimivosti v slovenščini.

AUTARCHIA PER LA VITTORIA!

ARMATORI DI PESCA RINNOVATE IL VOSTRO NAVIGLIO!

IL NUOVO CONCORSO A PREMI BANDITO DAL COMMISSARIO TO GENERALE PER LA PESCA VE NE OFFRE L'OCCASIONE

200 nuovi MOTOPESCHERECCI

DA ADIBIRSI ALLA PESCA A STRASCICO CON DIVERGENTI

AVTARKIJA ZA ZMAGO!

LASTNIKI RIBIŠKIH LADIJ

OBNOVITE VAŠE BRODOVJE!

NOVI NATEČAJ NA PREMIJE RAZGLAŠEN OD GLAVNEGA KOMISARIJATA ZA RIBOLOV VAM NUDI PRILIKO

200 novih MOTORNH RIBIŠKIH ČOLNOV

ZA RIBOLOV Z VLEČENJEM MREŽ Z RAZDELJEVALCEM

E. I. A. R. — Radio Ljubljana

Parliamo d'italiano

Schema della 3a lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Leben Stanko mercoledì, 23 settembre 1942-XX, alle ore 19.

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za vse one, ki sledijo pouku italijanščine po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih in sredoah za začetnike, ob petkih pa za tiste, ki že imajo gotovo predznanje — vedno ob 19. uri.

LEZIONE TERZA

Questo vestito è di lana. — Questa camicia è di seta. — Il riposo è necessario dopo il lavoro. — Cosa rara, cosa cara. — Sei sempre sbadato. — Avete poco slancio.

L'articolo determinativo e indeterminativo

Maschile
il prato — i prati — un prato
lo specchio — gli specchi — uno specchio
lo zio — gli zii — uno zio
l'orso — gli orsi — un orso

ESERCIZIO

1) Mettere l'articolo determinativo ed indeterminativo davanti ai seguenti nomi, e formare anche il plurale: (esempio: il nastro, un nastro, i nastri) lampada; imple-

— Hai spesso mal di testa? — I prati, in primavera, sono smaltati di fiori. — E pulito come uno specchio. — Com'è snella questa torre! — L'orso è un animale salvatico. — Dov'è la cugina Giulia? — E in chiesa. — Lo zucchero è dolce. — Questo mazzo di fiori è legato con un nastro di seta rossa. — L'orso e il riso sono cereali. — Chi c'è in casa? — Ci sono lo zio e la zia. — È facile o difficile l'italiano? — È assai difficile. — Gli sbagli in questo compito sono molti. — Sono chiuse o aperte le finestre? — Sono chiuse. — Ecco una dozzina di fazzoletti nuovi. — È ora di pranzo? Sì, la minestra è già in tavola.

Femminile
la torre — le torri — una torre
l'ora — l'ore — un'ora

gato; scaffale; calza; sarto; ufficio; vetrina; straccio; albergo; insegna; giornale; piazza; cameriere; erba; bicchiere; entrata; stato; zaino; albero; strada; orologio.

lo: cvedljce ne dehte. Vidim še vrtnico v rokah svojega spremljevalca, ko jo je spustil iz rok z razočarano potezo v obrazu.

Od Cerra sva napotila svoje korake do Plaze de Armes, najlepšem šetaliskem trgu v mestu. Plazo ima vsako mesto v Čileju, naj si bo še tako majhno in nepomembno. Tam goraj na severu, v ozemlju solitara, so ta mesteca vedno bedna, tam ni nobenega rastlinstva.

Čilenske senjorite, mične, graciozne, po običaju v tej deželi hudo našminkane in napudrane, šetajo z roko v roki skozi verigo leno postajajoče moške mladine. Silka, ki se ti proži, je dražestna, kajti Čilenske se znajo oblačiti mično in z okusom. Povsod barvni kontrasti, toda nobenih disharmonij, nobenih očitnih tveganj, kajti sonce modelira v tej deželi krepko in čedno prepoveduje dosti več nego onkraj oceana vsaka možnost indiskrecije. Moški so lepi, dobro raščeni, vitki tipi, samozvestni v svoji držbi, elegantni v svojih gibih, svobodni in svojega smotra zavedajoči se ljudje toda vedno galantni, vedno pripravljeni za uslugo in pomoč, vedno kavalirji, kakor jim to zapovedujejo izročila njihovega izvora in krvi.

Vse prekratka je ura šetanja, koncerta je konec in že je postalo pusto in prazno na Plazi. Vse hiti domov. Torej sva se napotila tudi midva proti penziji S. Tam ima jo izvrstno domače vino, bajno poceni. Drugje je zavoljo delne prepovedi točnega alkoholnih pijač, ki velja vsi nedeljo do ponedeljka jutraj, dosti težje priti do slastnega požirka. Treba je najmanj prej nekaj jesti, da dobi gost zaželjeno pijačo v omejeni količini. Toda za uzadostitev tej svojevrstni zakonski odredbi zadošča v nekkih lokalih tu in tam seveda tudi sama »gesta«, to je, da posežeš po mornarskem prepečenju ali podobnem pecivu, ki te vabi na mizi v majhnih skledicah na prigrizek.

Nedeljski zvonovi oznanjajo poldansko uro. Od Plaze je zazvenel kariljon in na poti nas razločno spremlja zvok domačega napeva. Toda pri vsej hvalečnosti do gostoljubnih in priskrben Čilencev se človeku splazi v prsa neki občutek bolečine, kajti naj si bo, kakor si bodi... pod palmami se človek ne more sprehajati nekaznovano.

ša na najmanjšo mero, če si je rejec izbral pasmo, ki je znana po dobri mlečnosti.

Pri vseh živalih imamo določene pasme prav zaradi posebnih odlik posameznih vrst. Pasma ne nastajajo po deset in desetletnem trudu in naporu tisočev rejcev po nešteto posameznih vzrejiščih in se ne nadzirajo, izločajo, izboljšujejo po širnih deželah skoraj po vsem svetu morda le zaradi novih imen živali, nego edino zavoljo odlik posameznih pasem, ki so izključno v tem, da nudijo rejcu v eni ali drugi smeri več koristi nego nesmotno vzrejena žival, ki nosi le malo dobrih lastnosti svojih prednikov, pač pa nelzerno mnogo slabih.

Naj se rejci, zlasti tisti, ki hočejo postati resni, vztrajni rejci malih živali, vzamejo za smotno in najbolj koristno rejo čistih pasem, saj to ni tako težavno. Pri obnovi svojega živalskega staleža naj nadomeste križance s pasemskimi živalmi, da postopoma preidejo na rejo plemenitih pasem v korist sebi in splošnosti.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS OTROŠKI SPOR

»Kaj pa Jokaš, Pepček? Ali ti Mirko ni dal pol jabolka?«
»O, saj mi ga je dal. Samo pol črva mi noče dati.«

SEDELA BOSTA

Branilec obtožencu:
— Vse zama! Sprejeti bova morala kaznen.

— Prav prijazno! In kdaj bova sedela?

POMOTA

Čuvaj preseneči kamenca, ki je poiskau-

odpreti vrata.
— Aha! Ste hoteli pobegniti, kaj?
— Kaj še, gospod čuvaj! Samo svoje čevlje sem hotel postaviti na hodnik.

ZAKONSKA ŽENA

Žena: »Daj, dragi, pojdi z menoj na izprehod, da se pokažem v svoji novi obleki.«

Mož: »Potrpi malo, draga, da si obrežem razcefrane rokave na suknji.«

ZGODOVINA

»Kdo je bil oče Ludovika XV.?«
»Ludvik XIV.«
»A oče Franca Jožefa I.?«
»Franc Jožef II.«

DEDIO

Mama in mali Lado srečata prijazno gospo Lazarjevo.

Mama: Nosek ima Lado po očki, laske pa po meni!

Lado: »In hlačke imam po našem Tončku!«

NESPORAZUM

— Moje ime je Piškur. Prihajam zastran vašega psa.

— Res, gospod, vaš pes je hud in je že trikrat ugriznil moje tačto.

— Ni mogoče! Prav žal mi je, Ali prosim vas, da ne dolžite mene.

— Da bi vas dolžil? Kaj še! Se na misel mi ne pride. Prišel sem, da psa kupim!

A NEKDOTA

TEGA SE NE MORES NAUČITI

Slavni slikar Arnold Böcklin se je nekoč odpravil v prijazno vas, da bi našel primeren model za kmečko sliko. In res je bil na prvi pogled všeč in ga je takoj začel slikati. Slikanje je trajalo več dni, a dan za dnem se je moral slikar čuditi, koliko pijače uduši njegov stavec. Praznil je bokal za bokalom, nikoli pa se ni napojil.

»Vsa čast,« je rekel Böcklin, »občudujem vas, da toliko prenesete. Povejte mi samo, kje ste se tega naučili?«

»Jaz pa naučil?« se je ogorčeno zgrozil čvrsti stavec. »E, gospod profesor, za kaj takega je potreben božji dar kakor za slikanje, — naučiti se tega ne moreš nikoli!«

VSAK DAN ENA

»Za božjo voljo, kje je ostal moj drugi gumasti čevlj?«

Prestolnica pod Kordiljerami

Pohajamo po cestah Santiaga de Chile, čisto zadaj na koncu sveta, onkraj Kordiljer, ki s svojimi večnimi snežnimi in lednimi vrhovi polkrožno obdajajo prestolnico čilske republike — piše nemški publicist dr. Helmut Thuran. Pred nami na levi kipi nad vse gorske velikane Akonkagva s svojimi postavami 7100 m. Njegov ogromni lednik je videti kristalno čisto še daleč preko Valparaiza.

Na svetu menda ni celinskega mesta, ki bi ležalo tako očarljivo in slikovito kakor ta Santiago de Chile, ki ga je pred 400 leti ustanovil Diego de Almagra, ta Santiago, nezasičeno na široko položena prestolnica gotovo najlepše dežele na svetu, ki s svojo prostornostjo z 800.000 prebivalci postavlja površino Pariza v senco. Santiago se širi v glavnem na ravnini, ki je rahlo nagnjena od vzhoda proti zapadu, in Alameda ga deli precej točno v dve polovici. Ta razkošni dvored je barcelonski Rhambl, podobna cesta z dolžino 15 km in jo na obeh straneh spremlja večna zelena drevesa, pompozne vile in palače. Kar je dežela rodila imenitnih vojskavod, državnikov in učenjakov, je bilo postavljeno sem in ovekoveto s pomnim kipom na konju, s preprosto stoječo kamenito postavo ali s skromno hermo, kajti Čilence aravkano-španske krvi ni samo ponosen in svobodoljubni, temveč se zaveda tudi svoje tradicije.

Sonce pripeka s tropsko silo na vodoravne strehe zaradi potresne nevarnosti večina enonadstropnih hiš — le v središču pravičijo mnogonadstropna poslovna in uradna poslopja — in če bi pasatni veter, ki zaveje vsak dan okrog poldneva s presenetljivo točnostjo, ne blažil temperatur, bi jih Evropeci gotovo ne prenesli.

Le redkokdaj zmoti v poletju oblačni zastor večno modro, čudovito južno nebo. Toda narava je v tej deželi poskrbela za ravnotežje. Noči so hladne, včasih celo občutno mrzle in za »gringas«, kakor imenujejo Evropeca, niso brez nevarnosti, saj znašajo temperature razlike na dan pogosto nad 20 stopinj. Umljivo je, da je tudi v sončni deželi Čileju krzneni plašč zelo priljubljen.

Pogledali smo okrog sebe. V skoraj pravilni lepoti žarijo s snegom ovencane gore v jutranji sončini in gigantška vzvišene teh gora vpliva neposredno na človeka, saj leži mesto komaj 200 m nad morsko gladino. Pred nami, na Cerro Santa Lucia, z gojenimi vrtovi pokriti ter s tropskimi in severnjaskimi cveticami zasenčen skalni plosčadi, frtajo nešteti majhni, očarljivi, tisočbarvno lesketajoči se kolibriji okrog grma, ki se šibi pod cveti. Kakšen kontrast spriči zasneženih velikani! Tu je narava v resnici ustvarila čudež, kakršni se izraziteje bržkone ne pojavljajo nikjer več. Kdo bi naštel kakor pladnje velike vrtnice, stolično cvetoče cvetlice tropskih in severnih dežel, ki jih oko tu ugleda?

P. Ceferin:

Bele miši

Ko sem bil pred leti srečno prebolel tisto hudo bolezen — vnela se mi je možganska mreža — je ob slovesu iz bolnice dvignil zdaj že pokojni zdravnik dr. Robin kazalec desnice in me z očetovskim glasom posvaril:

»Zdaj pa niti kapljice alkohola več, če hočete še kaj časa tlačiti travo!«

Zakaj bi ne hotel?

»Ali ni zemljica krasna?« smo peh v ljudski šol.

Krona stvarstva sem na tem planetu.

Bog ve, kaj bom pa na onem, kamor nas pošlje po smrti gospa Usoda? Ubogal sem torej učeno dobrotnico, daš me je zelo potrla njegova prepoved. Ne toliko zavoljo vina, ki bi ga bil utegnil pogrešati, kakor pa zaradi mučne zavesti, ki me je grizla, da sem tako šibka in slabotna človeška rastlina, da bi jo že najmanjša količina nesrečnega alkohola zamorila.

Kaj pa če se je gospod zmotil? sem včasih podvomil. Iz tihega upanja se je porodila misel, da preizkusim svojega utečnost, hkrati pa tudi trdnost njegovega možgan.

In sklenil sem, da jih bom obremenil s alkoholom, kakor obremenjujejo gospodje inženirji z gramozom mostove, kadar preizkušajo njih trdnost in nosilnost.

Pokus z obremenitvijo se je sijajno obnesel. Kakor kozel na planini sem bil zdrav in čil, ko sem prespal pijanost. Velika škala se mi je odvalila od srca.

Glej, se si korenina! sem si dejal. »Brez skrbi si lahko privoščiš tistih vrh in injekcij, ki pričarajo dobro voljo, če le hočeš!«

Pa nisem hotel.

Prvi moje finance niso tako sijajne, da bi lahko mislno trosil denar po krmah, drugi pa pijačo modernega kletarstva niso po mojem okusu. Preveč popravljajo in izboljšujejo božjo kapljico.

Pri tem se dviga Santiago iz morja kamena in peska. V pradavnih časih je bila njegova površina pokrita baje s pragozdom. Potresi so bili menda vzrok te spremembe. A povsod, kamor polaga človeška roka zelenje, kjer ni treba več štediti z vodo, kije bobnotno, komaj verjetno, rastlinstvo iz tal. Čudoviti park de Cousinso in Quinta Normal sta očiti priči neslutene rasti. Vseposvodi razvijata narava v omamljivi lepoti svojo razkošnost s čudovitimi barvami nago v Starem svetu. Toda sonce zahteva davek za svojo čudežno si-

Kakšne živali naj goje naši rejci

Marsikje se v razgovorih z rejci malih živali, zlasti kuncerejcev, sliši trditve, da ni potrebno polagati važnosti na rejo čistih plemenskih živali, češ da dosega svoj namen — pridobivanje mesa — tudi s pasemsko nečistimi, to je s križanimi živalmi. Tako naziranje dokazuje, piše g. Mejač v »Malem gospodarju«, da ti rejci zaradi nepoučenosti ne uvidevajo prednosti reje pasemsko čistih živali. Gotovo jim ni jasno in razumljivo, zakaj delujejo vse skupnosti rejcev malih živali vztrajno in povsod samo za dvig in širjenje reje čistih pasem, a pobijajo rejo križancev in vobče rejo pasemsko manjvrednih živali. Reja malih živali se je neverjetno razmahnila in redi po nekaj kuncu, kokoši ali celo kozu vsakdo, ki ima le količjak prostora in krme, zato se zdi, da je vraščanje pasemskih rejcev resda potisnjeno nekako v ozadje.

Vendar je nasprotno prav sedaj potrebno, da posvečamo reji pasemsko čistih vrst posebno pažnjo. Vsem rejcem malih živali gre danes za to, da si pridobe iz reje koristi, v prvi vrsti seveda za prehrano. Zategadelj se rejci zanimajo, zlasti kar se tiče kuncu, predvsem za težje živali. To je marsikdaj tudi prav. Vendar moramo prav spriču stremeljenja po čim večji koristi paziti na pasemske odlike.

So rejci, ki trdijo, da rede raje križance, češ da je njih reja enostavnejša in lažja, da so križanci manj podvrženi boleznim, da niso tako izbirčni pri hrani in krmi, da pa jim nudijo iste koristi kot pasemsko čiste živali. To naziranje, ki ga res pogosto čujemo prav posebno v zadnjem času, je povsem zmotno. Reja čistih pasemskih živali ni prav nič težavnejša nego reja mešanik pasem. Rejcu, ki ima vsaj osnovne pojme o reji kuncu, bodo ob enaki negi in prehrani prav dobro uspevale pasemsko čiste živali. Ima pa reja čistih pasemskih živali velike prednosti pred nečistimi ali križanci že zaradi dejstva, da rejec vnaprej ve, kakšne živali more pričakovati v potomstvu čistih plemenskih živali; on more s skoraj popolno zanesljivostjo računati na kakovost mladicev, ker se pri čistih pasmah pasemski znaki pravilno dedujejo in so izjeme zvrzki le redki. Čiste pasme dajejo enotne in med seboj enake proizvode, kar je poseb-

nega upoštevanja vredno pri pridobivanju kože kuncu, od katerih doseže rejec neprimerno boljše cene, ako more nuditi v prodajo kože enake barve in kakovosti. Naj omenimo tudi še, da se za pasemsko čiste kuncu doseže neprimerno boljša cena, kot za križance, ki jih pravi rejec niti ne vzreja niti ne razmnožuje, ker so take živali za umnega rejca kot plemenske živali brez vrednosti.

Kar velja za kuncu, velja v splošnem tudi za ostale panoge reje malih živali.

Morda se manj kot pri kuncu upošteva reji prednosti čistih pasem pri perutnini. Večina perutninarjev, večinoma priložnostnih, katerih številu zlasti v zadnjem času močno narašča, se zadovolji s tem, kar jim pač pride pod roko. Tako vidimo po dvoriščih in kurnicah vse močje mešanice, samo čistih pasem ne. Saj se res dobe, in to celo neredko, med takimi mešankami tudi dobre ali celo prav odlične nesnice. Toda to so le slučajnostni pojavi, odvisni samo od sreče pri nakupu takih živali — ki pa svoje slučajne prednosti tudi ne prenašajo na potomstvo — dočim večina kokoši iz takih mešanik ne povrača rejcu stroškov nege in prehrane. Če se perutninar odloči za vzrejo čistih plemenskih živali, si bo že vnaprej izbral pasmo, ki njegovim razmeram in danim pogojem najbolj ustreza. Mestni rejci, ki ima na razpolago malo prostora in mora imeti kokoši v več ali manj omejenem ali povsem zaprtim prostoru, si bo izbral n. pr. pasmo rodeljanko ali plimetko, če želi imeti pasmo, dobro za jajca in meso. Kdor želi pridelati posebno veliko kokošjo pečenke, bo segel po težkih pasmah: orpington, suseks in pod. — Za kmečkega rejca pa je v vseh primerih najprikladnejša domača štajerka, ki je dobra nesnica in daje obenem zelo okusno meso.

Tudi pri kozah je enako: imamo kozje pasme, ki so znane kot dobre in stalne moličnice, dočim križanci nimajo vedno te lastnosti, prav gotovo pa ne v taki meri. Rejec, ki si nabavi n. pr. kozico nedoločene, križane pasme, ne bo nikoli mogel imeti vnaprejšnje gotovosti, kakšna bo žival, ko bo dorasla, ali bo imela toliko mleka, kot ga od nje pričakuje. Pri pasemsko čisti kozi se ta negotovost zmanj-

že od nekdanj!

Ako bi se vrstile vse tiste, ki so uživale gostoljubje našega doma, bi jih bila lepa menažerija. Izguba sleherne teh živalic me je vselej bridko zadel.

Zato sem tudi to pot strogo zabilil otrokom:

»Nobene živali več v hišo!«

Nimam sreče z njimi. Zakaj bi si po nepotrebnem težil dušo!

»Obremenilna preizkušnja« je razvedrila žalostno srce.

Pomirjen in potolažen sem se vrnil v domače svetlišče.

Bila je lepa in topla poletna noč.

Svojci so že spali spanje pravilnic.

V štedilniku najdem večerjo, skromno pokrito rihtom. Postavim jo na kuhinjsko mizo in primaknem stol. Tedaj pa — groza in strah! — zagledam nekaj belega, ki gomazi po tleh... Tri sto prežganih hudčev, to so vendar miši, trojica snežnobelih miši!... Kje se je vzela ta živad? Pripragmem se, iztegnem roke, da bi jih zagrabil — ni jih več.

Izginile so kakor kavra.

Sele proti jutru sem zatisnil oči.

V sanjah se mi je prikazal gospod Robin. Strog je bil njegov blede obraz. V levici je držal debelo knjigo z napisom: »Duševne motnje na alkoholni podlagi.«

Z desnice je pa pod pazduho objemal trebušasto steklenico. Po barvi in aromi sem spoznal, da je bila v nji »vodica treh bikov«.

Iz razumljivega vzroka nisem nikomur črnil besedice o svojem razburjenem pridu. Pač sem pa sklenil, da se zaupam zdravniku.

Spotoma v bolnico sem pa še to misel zavrnil.

Kaj bi nadlegoval gospode, saj vem, kaj bi mi povedali!

»Bele miši videti — slabo! Niti kapljice alkohola več, če hočete še...«

Pred dušnimi očmi sem zrl v mračne moke, ki so svačete dvigale kazalce. Na-

pravil sem velik ovinek v Tivoli. Pod planatami sem obujal kes in sklenil:

»Mostička pod lobanjo ne boš več obremenjeval; kvejtjemu čez petdeset ali sto let!«

Ko sem se pomirjen vrnil domov, so otroci klečali na tleh in z dolgimi palicami drezali pod kuhinjsko kredenco.

»Kakšne vragolije spet uganjate?« sem jih narahlil.

V zadregi so se spogledovali. Končno pa le Janezek prekine mučni molk in me prime za roko:

»Ne bodi hud, ne veš, kako ljubke živalce imamo: tri prekrasne bele miške!«

Pričakovali so nevihte, ker so kršili prepoved, pa jih je presenetila moja dobra volja.

»Ze večerj smo jih dobili, pa se ti nisemo upali povedati!... Gospod Golob nam jih je podaril; mladičke je imela njegova stara miš.«

Gospod Golob je bil dobrična. Vsem tistim, ki se radi vidijo v taki obleki, da lepo pristaja, toplo priporočam tega odličnega krojaškega mojstra.

Otroci so povedali resnico: Tako ljubkih živalic kakor so te miške, se nisem videl. Med oknoma smo jim postavili čedno vilico z napisom: »Mišji grad.«

Vesleje jih je gledati, kako se pretezajo, love in plezajo po vrvi, ki smo jim jo obesili. Dobrinova gospodična Zlatka, ki je bila tako imenitno zdresirala volčjaka Saha, da se je v kratkem času prelevil v pravega »salonskega leva«, je obljubila, da se bo zdaj lotila naših mišk.

Potem bova pa ustanovila dobičkanosno cirkusko podjetje. Večkrat me je že bolela misel, da na naš rod ne premore niti najskromnejšega cirkusa.

Šah in bele miši bodo odlične atrakcije!

Nek dogodek zadnjih dni je pa sprožil še neko drugo dobro idejo.

Na ulici sem srečal gospo Panganeto, ki mi je potožila:

1, 2, 2, 5, 10, 20, 20 in 50

lahko stehtamo 110 raznih tež, kajti cel sklad odtehta skupno težo 110.

2. odgovor: Z naslednjim skladom sedmoro uteži

1, 2, 4, 8, 16, 32 in 64

bi lahko stehtali 127 raznih tež. Po velikosti so te uteži zaporedne potence od osnovnega števila 2, ker je katero koli število na potenco 0 enako 1. Vsako število se namreč da na en sam način izkazati kot vsota medsebojno različnih potence od 2. N. pr. 3 = 2 + 1, 5 = 4 + 1, 7 = 4 + 2 + 1, 10 = 8 + 2, 50 = 32 + 16 + 2 i. t. d.

Če bi pa tehtali na ta način, da bi polagali uteži tudi v drugo skledico (torej s seštevanjem in odštevanjem), bi z naslednjim skladom petero uteži

1, 3, 9, 27 in 81

lahko stehtali 121 raznih tež. Velikosti uteži so v tem primeru zaporedne potence od osnovnega števila 3. Števila se namreč enako lahko izkažejo kot vsote ali razlike ali kot vsote in razlike medsebojno različnih potence od 3. N. pr. 2 = 3 - 1, 4 = 3 + 1, 5 = 9 - 3 - 1, 6 = 9 - 3, 7 = 9 - 3 + 1, 16 = 27 - 9 - 3 + 1, 22 = 27 - 9 + 3 + 1 i. t. d.

Ze v začetku 13. stoletja je matematik Leonardo Pisano ugotovil, da se s skladom četrto uteži 1, 3, 9 in 27 lahko stehtajo vse teže do 40.

390. Križanka

Vodoravno: 1. gor, 3. ona, 5. da, 6. Utrik, 8. ho, 10. um, 11. on, 13. hup, 15. upl, 17. ilo, 19. griva, 20. lan, 22. Ida, 23. iva, 25. as, 27. p. n., 28. si, 30. odnos, 31. na, 32. nos, 33. Ivo.

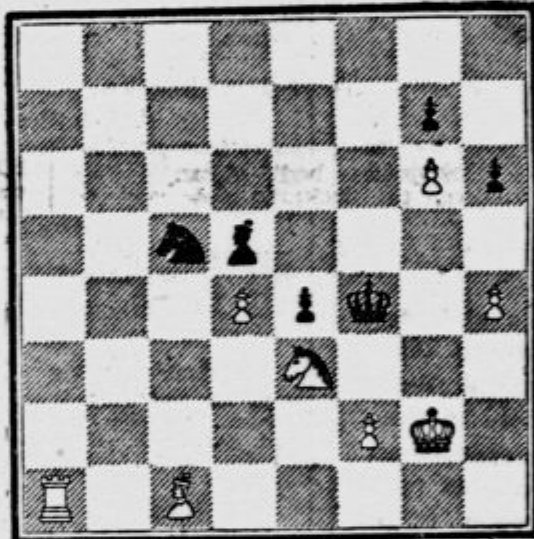
Navpično: 1. ga, 2. rum, 3. oko, 4. ah, 5. dih, 7. rapiden, 9. ono, 10. up, 12. ni, 14. ona, 15. Urj, 16. Iva, 18. lov, 20. las, 21. na, 23. in, 24. ara, 26. S. O. S., 27. pol, 29. in, 31. no.

391. S katerimi besedami se začneja prvi Ciceronov govor proti Katilini?

392. Zakaj mora gospod vedno prvi stopiti iz vozila, v katerem sedi z damo?

393. Kaj je logaritem in kaj algoritem?

394. Šahovski uroblem.

Mat v štirih potezah.

395. Račun za otroke.

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja, 27. septembra ob 14: Mali Lord. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol.

Ob 17.30: Vdova Rošinka. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol.

Razpis abonmaja za sezono 1942-43. Reflektant opozarjamo na to, da sprejema uprava gledališča prijave še nadalje do nedelje 27. t. m. dopoldne, v veži dramskega gledališča (od 10. do 12. in od 15. do 17. ure). Abonmaji so: Premierski, stalna abonmaja Sreda in Četrtek ter Torek (samo za dramske predstave) in abonmaja A in B. Abonenti dobijo v sezoni 20 dramskih in 18 opernih predstav, in to po izrednih plačilnih ugodnostih: minimalni mesečni obroki. Za abonmaja vlada veliko zanimanje, zato je priporočljivo, da si reflektanti čim prej zagotovijo ugodne sedeže. Vse informacije popolnoma brezobvezno v veži Drame.

OPERA

Petek, 25. septembra ob 18.30: Rossinijev festival. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

Sobota, 26. septembra, ob 17: Seviljski brivec. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

Nedelja, 27. septembra ob 17: Seviljski brivec. Izven. Zaključena predstava.

POPOLN USPEH.

Sej svojemu trgovskemu potniku, ki se je vrnil brez naročil: — Torej niste ničesar prodali?

Potnik: — Seveda sem — svojo uro, ker bi se sicer ne bil mogel vrniti domov.

Mali oglasi

Kdor išče službo plača za vsako besedo L — 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L 2.— Najmanjši iznos za te oglase je L 7.— Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L — 60 za besedo, za drž. in prov. takso L — 60, za dajanje naslova ali šifro L 3.— Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—.

Službo dobi

Mlinarja
samostojnega, sprejme valjčni mlin. Pojasnila daje trdka Bracar, Kolodvorska ulica 35. 12662-1

Industrijsko in izvozno podjetje izven Ljubljane išče za takojšen nastop mlajšo, solidno, žensko pisarniško moč

po možnosti s znanjem italijanske. Lastnoročno pisane ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiva 1774. 12660-1

Deklico
od 14-17 let, sprejem k otroku in za pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marijiva in potišna«. 12679-1

Perico
ki lepo pere in lika, sprejem. Naslov: Gorupova ul. 9. 12676-1

Službe išče

Gospodična
s perfektnim znanjem slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, išče zaposlitev za popoldanske ure. — Sprejme vsak prevod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Popoldne«. 12445-2

Pouk

Redni strok. pouk:
klavir, nemščino, francosčino, tudi priv. učiti. Aneta Potocnik. — Gre tudi na dom. — Nove prijave sprejema: Tržaška cesta 1-1. (pri vhodni zvonci) — hiša na ogli Groharjeve ceste 2. 12664-4

Italijansčino, nemščino, francoščino,
korepodoben, stenografski poučbenje po solidni metodi. — Vrhovčeva ulica 12, visoko pritličje, levo (pri kavarni Tabor). 12671-4

Kdor se želi
hitro naučiti italijansčine in nemščine, začeti ali nadaljevati, naj pošlje ponudbo na ogl. odd. Jutra pod »Dva jezika«. 12677-4

Prodaj

Pellicia persiana
vendar prezno modesto ora 9-11 matina. Via S. Petra 46.

Perzianer plašč
po ugodni ceni prodam. Ogled od 9. do 11. ure: Sv. Petra c. 46. 12659-6

Prodaj
dobro ohranjen globok otroški voziček. Ogled od 8. do 10. ure v Lepodvorski ulici 3. Matinec. 12672-6

Kuhinjsko opremo
v najboljšem stanju ter nekaj zložljivih postelj. prodaj »Metalica«, Gospodarska c. 16. 12680-6

Slive, hruške, jabolka
najbolje posušite na štetičnikovi »Sušilnici«. — Dobi se pri »Jugoplatent« Gospodarska c. 1. 12646-6

Kupim

Usnjen kovčeg
eden ali dva, elegantna, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kovčeg«. 12663-7

Snežke
za triletno punčko kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12668-7

Omara za zdravniške inštrumente
čim večjo, kupim takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12673-7

Štedilnik
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo zahtevka na ogl. odd. Jutra pod »Štedilnik«. 12672-7

Gramofon
in plošče dobro ohranjene ali pa v neuporabnem stanju kupim in plača najvišje dnevne cene Everest — Frešernova 14. 129-7

Prošnje za triciklje
za dovolilnice, kakor tudi prevode v italijansčino osebne pisarne Volčič. Knafljeva (prej Dvorkova) 13. tel. 36-06. 8966-37

Obrt

Čistimo klobuke
natančno in po zmerni ceni. Trgovina Magdic, Ulica 3. maja št. 12. 12622-30

PREMOG

DRVA
L. Pogačnik
Bohoričeva ulica 5
Telefon 20-59

Za trdiko
Anton Kovačič
splošno pekarstvo, se sprejemajo vsa naročila v restavraciji »Sestica« pri blaginjski cerkvi. Prosimo stranke, da se poslužujejo tega naslova. 122-30

Pohištvo
Kavč in 3 fotelji
za 1600, in nova, velika pisalna miza (trd les), za 1200 litr napredaj. »Merkur«, Miklošičeva 20. 12682-12

Samsko sobo
z izredno širokim kaučem in pisalno mizo, skupaj 10 komadov, skoraj novo, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12661-12

Lokali

Lokal
pripraven za vsako trgovino ali obrt, center Ljubljane, takoj oddam. Mestni trg 11-1. Ciglic. 12667-19

Indust. prostore
za tkalnico iščemo v mestnem omrežju. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mehanična tkalnica«. 12670-19

Živali

Kozo
dobro mlekarico, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kozo«. 12666-27

Posest

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim parcelo
v centru ali vsaj v bližini mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resen kupec«. 12685-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim parcelo
v centru ali vsaj v bližini mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resen kupec«. 12685-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Redka prilika!

Dvonedstropna hiša ob Celovški cesti, z lepimi stanovanji, lokal, lep vrt, napredaj. Prodaja nujna, zato cena povoljna. Vprašati: Adamič, Gospodarska c. 7. 12681-20

Prodaj

v strogem centru parcelo, pozidano s starejšo stavbo, na kateri je dovoljena zidava od 4 do 8 nadstropnice. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Idealna lega«. 12684-20

Prodaj

po nizki ceni večjo stavbo parcelo, katere se lahko deli v dve manjši, ležeče 3 minute od tramvaja na Tržaški cesti, polovico stavbene parcele na Mirju in dvostanovanjsko hišo z ograjenim vrtom in hišotko v Rožni dolini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12674-20

Sobo odda

Opremljeno sobo
lepo, sončno, oddam. — Stari trg 3-1. 12669-23

Lepo opremljeno
sobo z dvema posteljnima oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12675-23

Glasbila

Klav. harmoniko
80 basov, register, belo, posebno lep glas, prodam. Cena 2450 litr. — Ogledati v trgovini Ostrožnik, pasaža. 12678-26

Kupim
električni gramofon s ploščami in ploščami. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Električni gramofon«. 12600-26

Pridelki

Kislo zelje
novo, prvotno, po dnevni ceni, se dobi po zaželeni količini pri: Erklavec Gustav, Ljubljana, Povšetova 47. J-151-M-33

Razno

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Kupim
v centru mesta ali neposredno bližini kakršno koli hišo ali vilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Razpoložljiva gotovina«. 12683-20

Inserirajte v „JUTRU“

Težkim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da nas je za vedno zapustil naš dobi oče

PERŠAK JOŽE

davčni inšpektor v pokou

Dragoga pokojnika smo spremili na njegovi zadnji poti dne 22. t. m. na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Črnomelj, dne 23. septembra 1942.

ZALUJOČI SIN IN SNAHA

Zapustil nas je za vedno naš dragi soprog, oče, ded, tast in stric, gospod

Kavčič Anton

poštni poduradnik v pokou

Na zadnji poti ga bomo spremili v četrtek, dne 24. septembra 1942 ob 1/2 4. uri popoldne v Žal — kapele sv. Frančiška — k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. septembra 1942.

RODBINA KAVČICEVA — IN OSTALO SORODSTVO

Umrla je predobra mama, stara mama, sestra in teta, gospa

Baraga Marija roj. Kogovšek

posestnica

dne 22. t. m. v 69. letu starosti.

Pogreb blage pokojnice bo v četrtek, dne 24. septembra 1942 ob 3. uri popoldne v Žal — kapele sv. Nikolaja — k Sv. Križu.

Ljubljana, Kratovo, Pollenza, Planina, Banja Luka,

dne 22. septembra 1942.

Zalujoči:

Ing. EVGEN, ing. MIRO, sinova; SAŠA, BOJKA, SAVA, hčere in vse sorodstvo

Zapustila nas je za vedno po hudem trpljenju naša nepozabna

NINCA PINTER

solastnica tv. Pinter & Lenard

Na zadnji poti jo bomo spremili v petek, dne 25. septembra 1942 ob 3. uri popoldne v Žal, kapele sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Dachau, Ljubljana, Zagreb, Murska Sobota, dne 23. septembra 1942.

FERDO in obitelji PINTER, LENARD, ŠKERL, POGAČNIK, GOMBOČ, dr. ŠNUDERL

H. de Vere Stacpoole:

OTOK BISEROV

Roman

Izabela ni vedela, kaj pomeni beseda »dobro znamenje«, in tudi ni utegnila vprašati, zakaj tisti mah, ko sta oba še molče opazovala rešeno živalco, ki si je baš pripravljala krila, da bi odletela, se je začel izza hiše šum, ob katerem sta se sunkoma obrnila. Ta šum je bil pritajen, kakor da se nekdo plazil vzdolž stene; zdaj pa zdaj je suho prasilno, kakor bi noga stopila na dračje. Floyd je planil k mizi, pograbil samokres in jel streljati skozi režo v zadnji steni. Šestkrat je ustrelil na slepo srečo, nato je obmiroval in prisluhnul.

Šum se je nadaljeval. Ljudje tam zunaj so očitno ždeli ob tleh; svinčnike, izstreljene skozi režo, so letele preko njih in jim niso moge škoditi.

»Grdobe! Ni jim moči priti do živega. Kaj neki nameravajo?«

Izabela, ki je bila pogledala skozi razpoko nedaleč od vrat, je pristopila k njemu.

»Dani se, je rekla.

IX RAZSVIT

Ko je Izabela izrekla te besede, je kakor v odgovor na Floydovo vprašanje napolnil zrak rahel smrad po smodečem se lesu, in skozi eno izmed rež je nalik sivi kačici spolzel po steni pramenček dima.

Urejuje Davorin Ravljen — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja: Fran Jeran. — Za insertni del je odgovoren Ljubomir Volčič. — Vsi v Ljubljani.